

«Quan musulmans i cristians afrontem els mateixos reptes, construïm solidaritat»

P. Jean Jacques Pérennès, director de l'Escola Bíblica
i Arqueològica Francesa de Jerusalem

P 3 i 8-13

P 18-19

2026:
l'any
de la torre
de Jesucrist

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'N AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

NOM COL-LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

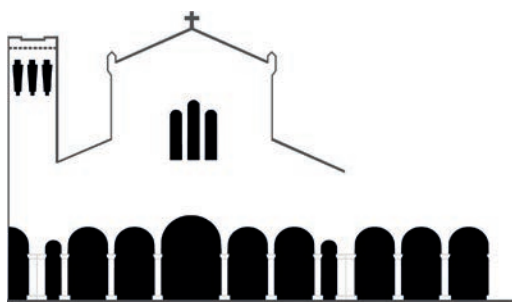
(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

MN. MIQUEL RAMÓN
Director

La cultura de l'encontre

A l'octubre es compleix el primer any de la publicació de la carta encíclica *Fratelli tutti*, on el papa Francesc proposa la cultura de l'encontre com a comú denominador per a l'entesa entre diferents. Sortir cap a l'altre, cap a la necessitat del proïsme, és una de les maneres que tenim de trobar Crist (cf. Mt 25). Si tots hem estat creats a imatge i semblança de Déu, podem entreveure Crist en la vida i circumstàncies de l'altre. Per tant, la raó per acollir l'altre té una motivació teològica, ja que la carn del proïsme és el lloc privilegiat on el Senyor es fa present.

Francesc proposa un mètode que és vàlid per a tota mena de trobades i situacions. Tothom pot reconèixer que la presència de l'altre és un desafiament a la meua llibertat. L'altre no em deixa indiferent i requereix de mi una resposta, una presa de decisions, una postura d'acollida o de rebuig. Com defensa el pensament personalista, l'altre se m'imposa i no puc fer veure que no hi és. Qualsevol altre element de la realitat no genera en nosaltres l'atenció i la tensió que suposa deixar-se interpel·lar pel rostre humà de qui tinc davant.

El P. Jean Jacques Pérennès, director de l'Escola Bíblica i Arqueològica

Francesca de Jerusalem, té una gran experiència en territoris on conviuen cristians, musulmans i jueus. Si bé el diàleg en àmbit teològic no és senzill i requereix temps i comprensió mútua, la vida diària i el fet de tenir fe són llocs de trobada fàcilment reconeixibles per totes les parts. En la tradició cristiana tenim les figures de san Francesc d'Assís i de Carles de Foucauld (que serà canonitzat en breu). Aquests dos sants ens ajuden a comprendre que el diàleg requereix temps i que no hem de posar-hi terminis. Tampoc no es pot avançar en el diàleg diluint la pròpia identitat, sinó que cal tenir molt clara la postura de l'altre perquè hi hagi una veritable trobada, sense adulterar la nostra fe ni la dels que tenim davant.

Potser és un bon moment per treure la pols a l'encíclica *Evangelii nuntiandi*, de sant Pau VI, on se'ns parla sobre com comunicar l'Evangeli tenint en compte la realitat que viu l'altre. Sortir a l'encontre de l'altre significa reconèixer-lo com a germà per poder fer-lo partícip de la salvació de Jesucrist. La fraternitat, per ella mateixa, és insuficient. Necessitem que el Pare de tots ens rescati amb l'anunci de la seva Paraula feta carn.

Contingut

- 03**
Editorial
- 05**
La setmana
- 06**
Opinió
- 08**
En primer pla
- 15**
Vida eclesial
- 23**
Opinió
- 24**
Anàlisi
- 28**
Carta dominical
- 30**
Bíblia
- 32**
Litúrgia
- 34**
Espai lectors
- 35**
Cultura
- 46**
Agenda
- 47**
Des del carrer

Beatificació de Maria Llorença Llong

PÀGINA 20-21

22
El llegat de Joan Torras Viver

Goigs a llaor de sant Mateu

Cobles de l'Ermita i Font de Sant Mateu

A la costa de Llevant
hi ha una montanya molt alta,
on la neve fent no hi falta
ni el seu corresponent Sant.

A dalt d'ella c'hi venia
notre apòstol Sant Mateu,
puix una creua hi venia
on el Sant c'hi desguera.

Corrent molt sofert martí,
però alla pareix timent,
puix hi passa molta gent
i a vegades porta un crit.

Son que vos porta la clau
pels fondats de la porta,
ni encara un ric porta
tan encara devot.

Un ventífol canit
un refectori de clau
mentre baiden el castell
per a preparar l'arròs.

Si al pla teniu desgracies
alla tot que recordada,
venera baiden la canala

com teniu un tracte afable
amb vos per sempre vielda.

Si, amics meus, aquí em teniu!
feu-me vostra voluntat,
compliu-me canell el plat,
ja que és rigorós l'entia.

Feu-me riu, però aigües-me,
que en l'arrib no hi ha engan
del riu no s'hi canyany,
briden tot i alegren-me.

Un cop tota ben inspirada
canten, salten, fons desori,
sigui el nostre pagament
la pujada a Sant Mateu!

S. P. Rier

PÀGINA 36-38

El 42è Meeting de Rímini

PÀGINA 34

47 Mn. Miquel
Ramón Fuentes,
director del
setmanari
«Catalunya
Cristiana»

La setmana en tuits

ELOI ARAN
@ELOI_ARAN

Arquitecte i teòleg

Segurament ben poca gent coneixia l'Institut de Teologia Fonamental, però el seu cessament d'activitats, més que una fuga, denota una «extinció» de cervells que hauria de fer preocupar les esglésies de Catalunya. Era la crònica d'una mort anunciada? Prenguem-ne nota

JAUME FLAQUER
@J_FLAUER

Professor de Diàleg Interreligiós i Islam a la Facultat de Teologia de Granada

Ens ha deixat un gran teòleg, Bernard Sesboüé. No únicament està de dol el món francòfon, sinó els que hem estudiat amb ell o amb els seus nombrosos llibres de cristologia, misteri de Déu o eclesiologia. Se'ns en va un home de pensament sempre clar i equilibrat. Un veritable savi

SOR LUCÍA CARAM
@SORLUCIACARAM

Dominica de Manresa

Els fets de La Palma són un drama. Penso en les famílies i en els habitants de l'illa i no puc fer res més que solidaritzar-me i clamar per la solidaritat, l'empatia i l'ajuda #SOS-LaPalma

JORDI SABATÉ PONS
@PONS_SABATE

Activista i youtuber

Visc en primera persona la terrífica situació de saber que si no em pogués pagar l'assistència domiciliària (6.000€/mes) només em quedaria l'opció de demanar la mort per obligació. És com estar al corredor de la mort i només et poden salvar els diners #SOSELA

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Festes rellevants

La nostra programació va tenir molt presents, la setmana del 20 al 26 de setembre, les festes de Santa Tecla (Tarragona), la Mare de Déu de la Mercè (Barcelona) i la Mare de Déu de Misericòrdia (Reus). El dia 23, dins l'informatiu *Sense distància*, el rector de la basílica de la Mercè, Fermín Delgado, va destacar que hi ha hagut enguany «un avanç important en el reconeixement de la dimensió religiosa». En aquesta línia, va elogiar «el cartell, que representa algú que no és una figura mitològica». A l'informatiu *Estel migdia*, el regidor de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona Jordi Martí va dir que «la festa no és religiosa, sempre des del respecte als creients i a l'origen de la celebració, certament cristiana i catòlica».

En altres programes i espais informatius, vam recordar de diferents maneres Santa Tecla, amb l'ofici solemne a la catedral de Tarragona el 23 de setembre, i vam anunciar la celebració de la festa de la Mare de Déu de Misericòrdia a Reus el 25. Hem viscut tres dies de gran importància per a l'Església i per a la societat en general, des de la seva diversitat.

Zoom

EDUARD BRUFAU

Alberto di Loli

L'erupció del volcà Cumbre Vieja a l'illa de La Palma no ha causat víctimes mortals, però ha obligat a desallotjar més de 5.000 persones i ha destruït centenars de cases i nombroses infraestructures. Entre les mostres de suport als afectats hi ha la del bisbe de Tenerife, Mons. Bernardo Álvarez Afonso, que ha enviat un missatge per expressar la seva «proximitat i solidaritat» als fidels de La Palma. A la imatge, operaris salvant les imatges d'una ermita del poble de Todoque.

L'efemèride de la setmana

6 d'octubre del 1552: neix Matteo Ricci, jesuïta missioner, que va portar el cristianisme a la Xina.

LA SAL DE LA TERRA

Liderar sense estimar

Dirigir, liderar, és principalment un exercici de racionalitat. A partir d'una missió, d'unes finalitats definides, d'unes intuïcions de futur, des d'uns coneixements es prenen determinades decisions, preferiblement en equip, i es distribueixen les feines o es traslladen a qui les ha d'executar. Del responsable se n'espera una forma de transmetre els seus raonaments i encàrrecs que encomani entusiasme. Per noble que sigui la finalitat de l'organització, parròquia, entitat social, diòcesi i, fins i tot, per urgent del que convingui executar, les formes tenen la seva importància. Denoten com qui lidera viu el propòsit de l'organització i el respecte per les persones. Es tracta d'una forma d'actuar que, ni que sigui només per eficàcia, cap directiu eludeix.

Liderar de debò no és només co-

municar-se amb amabilitat, que pot ser impostada, sinó implicar-se amb el projecte i les persones fins a estimar-les. Amb la raó no n'hi ha prou: la persona és una, i la dimensió afectiva, la generositat del donar-se, té també la seva rellevància. Centrar-se, per responsabilitat, ambició o voluntat d'eficàcia, només en accions i a través exclusivament de la racionalitat suposa un empobriment personal i per a l'equip que hom ha de liderar. L'isolament d'alguns caps, preveres i bisbes, l'opció de destinar totes les energies a un projecte o l'autocontenició per opcions cèlibes poden portar a un retraïment afectiu, a governar sense estimar. Es poden exercir les responsabilitats d'un càrrec amb gran eficàcia administrativa, però si no s'estima es percep i no s'arriba al grup, a la comunitat. Benet XVI, en

JOSEP ORIOL PUJOL I HUMET

Director general de la Fundació Pere Tarrés

l'encíclica *Caritat en la veritat*, argumenta la necessitat d'inserir la lògica de l'amor en tot el comportament humà, també en els diferents àmbits de la vida social (econòmic, polític, educatiu...).

Petits detalls en la relació ordinària, com ara tenir en compte les conseqüències que té en l'altre allò que se li demana o escoltar de debò atenent tota la persona, mostren la capacitat honesta d'estimar. Decididament, no és possible liderar sense estimar!

Les formes denoten com qui lidera viu el propòsit de l'organització i el respecte per les persones

AGUSTÍ BORRELL

Vicari general del Carmel Descalc

MIRADA AL MÓN

Temps de retrobament

Després de gairebé un any i mig d'una pandèmia sorprenent que ens ha canviat la vida, sembla que finalment la situació està canviant i podem reprendre de mica en mica alguns dels elements que trobàvem a faltar, especialment pel que fa a la relació amb els altres.

Els contactes personals, i les relacions socials en general, s'han vist reduïts dràsticament en aquests mesos passats. Al principi se'ns va fer molt estrany no poder estar amb les persones properes i haver de prescindir de la trobada i el contacte amb familiars, amics i coneguts. Aviat vam descobrir les possibilitats d'internet pel que fa als contactes virtuals, fins al punt que els programes i les aplicacions de comunicació telemàtica van ex-

perimentar un veritable boom.

Tanmateix, tinc la impressió que amb el pas del temps ens hem anat cansant de veure'ns a través d'una pantalla. La meua experiència personal és que de mica en mica hem anat perdent l'entusiasme inicial i han disminuït els contactes virtuals. A la pràctica, això ha portat inevitablement un cert refredament d'algunes relacions.

Seria una llàstima que aquest allunyament esdevingués permanent. Ara que tornem a sortir i a viatjar, és l'hora d'acostar-nos de nou els

Ara que tornem a sortir i a viatjar, és l'hora d'acostar-nos de nou els uns altres

uns als altres. Hem de trobar-nos, parlar, compartir, dialogar... Si cal, és el moment de fer un esforç suplementari per canviar la dinàmica de tancament i d'allunyament a la qual ens ha portat la pandèmia. Ara toca refer les relacions oblidades, alimentar les que s'han esllanguit, revifar el caliu de l'afecte, treure la cendra que s'hi hagi posat a sobre.

Havent viscut l'experiència d'aïllament que ha provocat la pandèmia, ara estem en millors condicions per apreciar el valor de la relació, de la mateixa manera que després d'una malaltia seriosa és quan ens adonem del gran do que és la salut. Sapiguem redescobrir la capacitat de ser a prop els uns dels altres, de comunicar-nos i de compartir, per enriquir-nos mútuament.

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Camí de la JMJ 2023

Aquest diumenge arriba a Catalunya, la Creu de la Jornada Mundial de la Joventut que, si Déu vol, se celebrarà a Lisboa el mes d'agost de 2023. Aquesta creu va ser construïda el 1983 per sant Joan Pau II per oferir-la als joves perquè la portessin per tot el món. Des de llavors, ha peregrinat per molts països i s'ha convertit en un signe d'esperança.

L'arxidiòcesi de Barcelona i la resta de diòcesis espanyoles tenen aquests dies l'oportunitat de fer camí cap a la propera JMJ. Ho faran amb els dos símbols que l'acompanyen: la Creu i la icona de la Mare de Déu, Salus Populi Romani, protectora del poble romà.

Aquests símbols normalment peregrinen per les diòcesis del país que organitza la JMJ. És un pelegrinatge per encoratjar els joves a iniciar el camí de preparació per a la Jornada Mundial. Aquesta vegada els organitzadors n'han volgut ampliar el recorregut incorporant-hi les diòcesis espanyoles.

El 5 de setembre, després del pelegrinatge per Portugal, els dos símbols van arribar a la diòcesi de Ciudad Rodrigo i el 29 d'octubre ja hauran pelegrinat per més de 44 diòcesis espanyoles fins a la diòcesi de Huelva. Des d'aquest punt fronterer, la Creu i la icona tornaran a Portugal pel riu Guadiana.

El lema de la JMJ de Lisboa, ciutat molt propera al santuari de la Mare de Déu de Fátima, és ben marià: «Maria se n'anà de pressa a la Muntanya» (Lc 1,39). Recull l'episodi bíblic de la Visitació i vol reflectir l'actitud activa i missionera de Maria, quan s'aixeca ràpid per anar a ajudar la seva cosina Elisabet. És un impuls sobtat i generós, com els impulsos dels

joves, però que troba el seu fonament en les paraules de l'arcàngel de Déu.

El logotip és una creu travessada per un camí on apareix la silueta de Maria. És una imatge de Maria jove, perquè els joves se sentin identificats amb ella, amb la seva joventut i amb la seva caritat.

Els joves són un repte de primera magnitud per a l'Església. Ells tenen un rol fonamental en el canvi d'època que estem vivint. La joventut viu immersa en una societat apassionant, però atacada sovint per interessos i valors espuris. Cal que els ajudem, perquè la crisi social i econòmica que estem vivint no els porti al desànim ni a la buidor. Els joves necessiten i tenen dret a l'anunci joiós de l'Evangeli. L'acompanyament dels joves en el seu camí vital és un dels cinc objectius del nostre Pla Pastoral.

Aquesta nit, la Creu i la icona de la JMJ 2023 reposen a la diòcesi sufragània de Terrassa. Demà, dilluns 4 d'octubre, arribaran ambdues a Barcelona i, per aquest motiu, a dos quarts de vuit del vespre (19.30h) celebrarem una vetlla de pregària a la parròquia de Betlem, al centre de la ciutat, organitzada pel Secretariat Diocesà de Pastoral amb Joves. Confiarem a les mans de Déu la joventut de la nostra arxidiòcesi.

Benvolguts joves, us espero a tots en aquesta Eucaristia per desitjar-vos un bon inici de curs. Caminem amb Maria cap a la propera JMJ 2023 a Lisboa. No deixem de pregar pels joves perquè ells, així com nosaltres, s'obrin al missatge de Jesús de Natzaret. Que bé que ho expressava san Joan Pau II a l'inici del seu ministeri pontifici: «No tingueu por. Obriu les portes a Crist» (22 d'octubre de 1978).

«Hi ha altres maneres de cercar Déu, altres maneres de pregar-li»

P. Jean Jacques Pérennès, director de l'Escola Bíblica i Arqueològica Francesa de Jerusalem

El P. Pérennès té un bon coneixement del món musulmà.

La vida de fra Jean Jacques Pérennès, o.p., director de l'Escola Bíblica i Arqueològica Francesa de Jerusalem, està marcada per una clau: la necessitat i la importància de descobrir l'altre que és diferent. Això l'ha dut a viure una cultura de l'encontre amb el convenciment que el diàleg és imprescindible. El 2017 la Generalitat de Catalunya li va concedir el VI Memorial Cassià Just «pel seu compromís en el foment del diàleg entre les tradicions cristiana i islàmica, i l'aposta per l'educació com a eina per disminuir les tensions religioses en el món, i per posar fi a la por als que són diferents, als immigrants i als refugiats».

Com va néixer en vostè aquesta passió pel diàleg interreligiós?

Des de la meua joventut dominicana em van enviar a països musulmans. Vaig començar a Algèria, on m'hi vaig passar 10 anys; després vaig estar uns anys a Roma, a la nostra Cúria general, i després 15 anys al Caire. Vaig ser director de l'Institut Dominicà d'Estudis Orientals, que és un institut que treballa sobretot per la relació amb els musulmans, pel bé cultural. Gran part de la meua vida religiosa ha passat en un context de relacions amb els musulmans, per la qual cosa sempre he mirat de superar els prejudicis, les pors mútues, per entrar en una relació. No m'agrada tant parlar de diàleg, perquè el diàleg són les paraules, que tenen el perill de ser una mica buides: m'estimo més parlar de relació o de trobada; sempre podem tenir una trobada humana d'alta qualitat, fins i tot si tenim desacords teològics, dogmàtics; això no impedeix que hi hagi qualitat en la relació humana. Això ha estat en la meua vida una passió. Sempre m'ha agradat molt viure en un país musulmà, m'agrada sentir la veu del muetzi de la mesquita, perquè això és mostra que no som creients sols: hi ha altres maneres de cercar Déu, altres maneres de pregar-li. Em sembla interessant estar així, una mica exposat a l'altre.

Què és el que vostè veu en aquesta trobada amb els altres?

Quan estem exposats en una trobada amb altres creients, en primer lloc, descobrim que hi ha altres camins cap a Déu i que el

El 2017 el dominic francès va rebre el VI Memorial Cassià Just.

«Cal treure el que és accidental en la fe dels cristians»

«Saber que l'esperit de Déu bufa més enllà dels límits visibles de l'Església és un fet que ens convida a ser una mica humils»

camí cristià no és l'únic. No dic que els camins siguin equivalents. Un constata des del punt de vista antropològic que hi ha altres persones que cerquen Déu, que pregunten, que són generoses, que tenen una actitud que és i que pot ser molt maca èticament des del punt de vista humà. En segon lloc, em sembla que la fe dels altres em serveix per qüestionar-me la meua. És a dir, alguns cops vivim una mica tancats en les nostres rutines, en els nostres hàbits. Els musulmans, per exemple, són molt insistents en la unitat de Déu únic, d'un sol Déu. Òbviament, per a ells la

Trinitat és complicada d'entendre; per a nosaltres, cristians, també és complicada d'entendre. Aquesta insistència dels musulmans en la unitat de Déu també ens porta a considerar que cal simplificar la nostra fe, treure'n el que és accidental en la fe dels cristians, simplificar el que s'ha tornat atapeït per qualsevol tipus de devoció. Em sembla que el vessant radical de l'afirmació de la unitat de Déu en l'islam pot ajudar els cristians a anar al que és essencial de la seva fe.

Com troba en l'islam l'horitzontalitat de Déu, la dimensió més humana?

Jo vaig tenir i tinc la sort de tenir molts bons amics musulmans, molt propers i estimats que, per exemple, ens demanen que preguem per ells. Això ho trobo molt poderós: que un musulmà confii en la pregària d'un cristià. I jo faig el mateix, els demano que, si us plau, preguin per mi. La meva relació amb els musulmans és una relació molt personalitzada. Són persones creients amb les quals vaig viure moments precisos, també moments difícils. A un dels meus millors amics el van assassinar, el bisbe d'Orà, per la qual cosa jo no tinc una visió irènica i idealista de la situació. Un altre dels meus millors amics un dia em diu que ja no té l'ordinador per estudiar a la universitat, perquè se l'ha venut per ajudar un altre estudiant, que necessitava diners per a l'operació del seu pare, que era a l'hospital. Honestament, jo no ho hauria fet, em sembla que em va donar un exemple de caritat, de generositat molt radical. L'esperit de Déu també és alhora entre ells, com a través de fonts vives de gràcia; és a dir, que la gràcia és com subterrània i puja com una font, puja una mica per tot arreu, no només per als cristians. Saber que l'esperit de Déu bufa més enllà dels límits visibles de l'Església és un fet que ens convida a ser una mica més humils.

Aquesta humilitat començaria per afrontar les nostres pors davant de la diferència, dels nostres propis prejudicis?

Hi ha molts prejudicis en totes dues bandes. Prejudicis que són el fruit de la història, les croades, la colonització per als musulmans, la destrucció del Sant Sepulcre per als cristians. És la memòria ferida dels pobles. Cal guarir les memòries ferides dels pobles. És com en una relació amistosa: de vegades hi ha hagut moments difícils i caldrà un dia el coratge per parlar-ne, per girar full. La veritable dificultat de la relació entre cristians i musulmans es troba no en les persones, sinó en els pobles. Sobretot avui, amb els mitjans de comunicació, es publiquen a les xarxes socials tot tipus de falsedats, de mentides. I també tenim les polítiques instrumentalistes, com quan George Bush deia que engegarien una croada contra el mal, i va fer servir la paraula «croada», que és molt aterridora per als

musulmans perquè els recorda un passat molt dolorós. I ho veiem a Turquia, on hi ha una mena de somni de neootomanisme, per això tot està molt instrumentalitzat, cal anar amb molt de compte. Penso realment que cal promoure les trobades personals i triar bé el terreny de la trobada. Per exemple, a l'institut que vaig dirigir al Caire només treballem en el terreny de la cultura, mai no entrem en l'àmbit teològic perquè és massa complicat. Podem fer-ho si tenim un *partenaire* que tingui una cultura prou avançada. L'intercanvi ha de ser més a escala cultural de fer coses plegats. Quan fem coses plegats descobrim una proximitat. Tenim molts temes que són comuns en cristians i musulmans: nens abusats, ecologia, el desenvolupament dels pobles... Quan musulmans i cristians fem coses plegats, afrontem els mateixos desafiaments, construïm una solidaritat i ens allunyem una mica de les pors, els prejudicis mutus que tenim.

Amb el judaisme, com es presenta el diàleg?

Hi ha moltes ferides, violències i prejudicis, evidentment: la Xoà, la persecució contra els jueus a l'edat mitjana, la crítica contra els jueus d'aquí. Però Jesús va ser jueu, ells són els nostres ancestres en la fe, nosaltres hem heretat la fe d'Israel, Crist va venir a complir-la, a dur-la a la perfecció: hi ha un vincle misteriós, per la qual cosa és menys complicat teològicament.

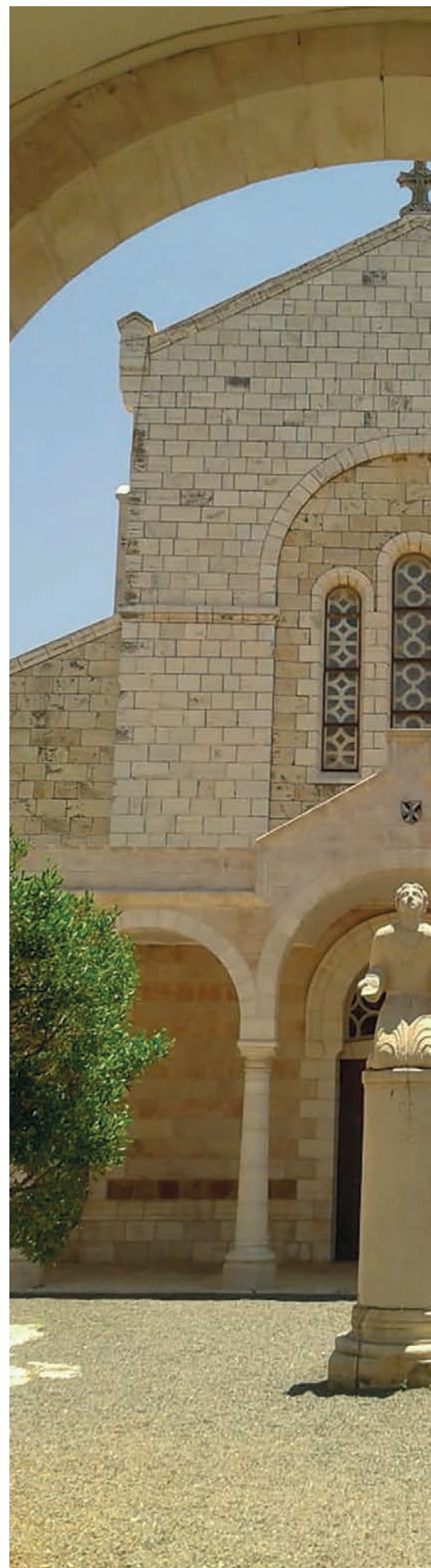
Com va ser l'experiència de rebre el Memorial Cassià Just el 2017?

Va ser una gran sorpresa. Quan em van escriure que presentaven la meua candidatura jo no ho entenia, perquè no creia que hagués fet res d'especial. Finalment, el que va passar és que jo havia participat a Madrid, uns mesos abans, en un debat amb un rabí i un imam durant tres hores amb periodistes, diplomàtics, que va ser molt interessant però, alhora, molt difícil. L'amfitrió era una mica ingenu i, en un moment determinat, va parlar de l'estat d'Israel. El rabí es va tornar molt violent, molt polític. Fins

Foto: Seu de l'Escola Bíblica i Arqueològica de Jerusalem, que dirigeix el P. Jean Jacques Pérennès des del 2016.

«La veritable dificultat de la relació entre cristians i musulmans la trobem no en les persones, sinó en els pobles»

«Em sembla molt bo que a Catalunya es tingui aquesta actitud positiva de cercar la trobada amb els musulmans»

aquell moment el rabí havia estat extremament amable, espiritual i profund, però quan es va parlar de l'estat d'Israel vaig descobrir un altre home. No era el mateix, jo estava molt sorprès. Aquest canvi en l'actitud del rabí em va deixar sense paraules i vaig sentir que no sabia què dir. De fet, restar en silenci va ser l'actitud correcta i això és el que va cridar l'atenció del jurat del Memorial Cassià Just. Vaig ser molt ben rebut a Barcelona, va ser una nit oficial molt agradable. L'endemà va haver-hi un esmorzar amb 30 persones, el cardenal Omella (que encara no era cardenal), i, després, a la tarda, em van portar a Montserrat, un gran lloc que no coneixia. Va ser un viatge magnífic, molt feliç.

Un premi molt important que també va rebre el cardenal Carlo Maria Martini.

Em va fer certa vergonya. En el premi, que el donaven alternativament un any a una organització i un altre a una persona, vaig dir que no era pas jo l'homenatjat, sinó que ho era l'Institut d'Estudis Orientals del Caire, on havia treballat, perquè va ser amb ells que vaig fer el que vaig fer.

Va rebre el premi en un moment molt difícil, perquè aquell mateix any, 2017, es van produir els atemptats de Barcelona. Molts van adoptar posicions molt tancades. Vostè creu que aquest camí seu requereix molt de coratge?

No només coratge, sinó sobretot esperança. No ens hem de desanimar, perquè avui és terrible, en els mitjans de comunicació tothom és antimusulmà, hi ha molta gent que no té un coneixement veritable d'aquesta religió. Jo he estat a Nigèria, a l'Iraq, a Síria, tinc un bon coneixement concret de 30 anys d'experiència del món musulmà, així que jo no tinc por. Crec que el nostre repte i la nostra missió és mantenir l'esperança i continuar el camí, tot i que sigui difícil. Per això em va alegrar que Catalunya tingués aquest premi, perquè Catalunya és una zona d'Espanya i Europa que està molt en contacte amb la immigració, hi ha molta gent del Magreb que treballa en l'agricultura.

Em sembla molt bo que a Catalunya es tingui aquesta actitud positiva de cercar la trobada amb els musulmans en un context que és difícil i que moltes vegades és violent.

Com veu vostè la situació del diàleg i de l'encontre a Jerusalem?

Aquí ho trobo molt difícil, perquè és una ciutat que està molt ferida des de l'inici de la història: les croades, l'incendi del Sant Sepulcre, la creació de l'Estat d'Israel, la línia de demarcació, la guerra dels Sis Dies. És una ciutat dividida i és un país dolorós. Un cop al mes hi ha una pregària comuna, dijous al vespre; malauradament hi ha molt pocs musulmans que s'hi acosten. Hi venen jueus i cristians occidentals, no gaires cristians orientals. Un gran franciscà, que va ser un convers de l'islam, el pare Jean Mohamed Abdeljalil, va dir que en el camí entre cristians i musulmans depèn de nosaltres, els cristians, fer la major part del camí, en el nom de Crist, de l'Evangeli i de la caritat, sense buscar la reciprocitat. La reciprocitat no és una categoria evangèlica.

Què ha generat en vostè aquesta proximitat del papa Francesc pel món musulmà amb els seus viatges a Egipte i l'Iraq?

Ell és magnífic! El viatge a l'Iraq va ser un viatge extraordinari. Jo he passat molt de temps a l'Iraq, conec la gent d'allà, i la pregària a Ur va ser molt forta, el poble es va aplegar al voltant de la figura d'Abraham, tots eren descendents d'Abraham, no només els jueus; allà hi havia els musulmans de diferents ritus. Jo també anava a veure l'aia-tol-là Sistani, que és el gran líder dels xiïtes a l'Iraq. Ell veritablement ha fet un camí molt important que Joan Pau II ja havia iniciat anant a Egipte també. El papa Francesc és molt bo, la desgràcia és que molts cops els cristians són menys valents que el Papa. El Papa pren la iniciativa i els cristians tenen por, són crítics, els manca esperança. El papa Francesc és molt més intuïtiu, deixa que parli el seu cor, parla fora dels discursos preparats, improvisa, això genera por al Vaticà. Però no importa, ell és el Papa.

SABER ESCOLTAR

Per saber-ne una mica més

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

El Papa, recentment, ha viatjat al centre d'Europa. Seguint la informació dels mitjans de comunicació, m'ha impressionat la missa de ritu siríac, presidida pel papa Francesc. Aquesta celebració de l'Eucaristia és peculiar i antiquíssima, segons el ritu de sant Joan Crisòstom, una missa que normalment celebren els cristians d'aquests països. Feia goig veure el Sant Pare i la multitud que l'envoltava i l'aclamava. Posava de manifest la gran riquesa de l'Església en l'Eucaristia.

Solíem dir que «anàvem a missa». Ara se sol parlar més de «celebrar l'Eucaristia». El Catecisme de l'Església catòlica ofereix una llista sobre el nom de l'Eucaristia. Crec que saber-lo ajuda a comprendre la riquesa d'aquest gran sacrament.

«Eucaristia» vol dir «acció de gràcies a Déu, banquet del Senyor», és a dir, de la Santa Cena i de l'anticipació del banquet de les nocces de l'Anyell en la Jerusalem celestial. Fracció del pa, nom relatiu al banquet jueu i record de l'última cena: significa que tots els que mengen d'aquest pa únic, partit, que és Crist, entren en comunió amb ell i formen «un sol cos». També s'anomena assemblea eucarística, perquè l'Eucaristia és celebrada en l'assemblea dels fidels, expressió visible de l'Església.

Té també la denominació de memorial de la passió i de la resurrecció del Senyor. Semblantment, sant sacrifici: actualitza l'únic sacrifici de Crist Salvador i inclou l'ofrena de l'Església. Igualment: sant sacri-

fici de la missa, sacrifici de lloança, sacrifici espiritual, sacrifici pur i sant, santa i divina litúrgia, els sants misteris i santíssim sacrament.

Una altra de les expressions és «comunió»: l'Eucaristia ens uneix a Crist i ens fa participar del seu cos i de la seva sang per formar un sol cos; altres denominacions són «les coses santes, pa dels àngels, pa del Cel, medicina d'immortalitat i viàtic».

Tornem al principi: Santa Missa, de manera que els fidels se sentin moguts a complir el voler de Déu i a comunicar l'Evangeli: *ite missa est*, és a dir: «Aneu-vos en pau.»

«Eucaristia» vol dir «acció de gràcies a Déu, banquet del Senyor»

P-J YNARAJA

Sacerdot del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Vaig recordar la setmana passada els noms d'associacions i moviments que durant la meua vida sacerdotal, en el meu petit món, havia conegut. Per descomptat que no hi eren tots, vaig oblidar, per exemple, la Teologia de l'Alliberament i les iniciatives sorgides a favor d'ambients proletaris, des dels sacerdots obrers fins a la JOC i la GOAC.

Al jardí de l'Església sempre hi germinen idees noves. Vistes de lluny totes són boniques, de prop un desdobreix limitacions i, fins i tot, errors.

No podem concebre vida a la terra sense els vegetals que, malgrat la seva immobilitat, són capaços de deixar-se arrabassar les llavors pel vent. L'home va descobrir les graminies, les va protegir i, gràcies a l'encert, encara

A PROPÒSIT DE...

Sinodalitat

ens alimentem de pa, de blat i d'arròs. Però no totes les plantes són bones. Si no es va amb compte, un pot morir enverinat per l'acònit. Al mateix jardí de Getsemaní hi he observat plantes de cascall, d'on surt l'opi i l'heroïna. Qui les hi va plantar? Una cosa semblant passa a l'Església.

Aquesta viu períodes de certa desorientació o dificultats pròpies. Als seus orígens va aparèixer el problema de la distribució justa dels béns a les vídues. Es va comunicar la notícia a la comunitat, es va estudiar la contrarietat i es va instituir el diaconat. Anomenem aquesta reunió Concili

Al jardí de l'Església sempre hi germinen idees noves

de Jerusalem. Avui seria més encertat dir-ne Sínodo.

El papa Joan XXIII va convocar il·lusionat el sínodo romà, avui ningú no se'n recorda. A la meua diòcesi es va celebrar un sínodo del qual només sé que va prohibir que els sacerdots anessin amb bicicleta.

S'ha celebrat un sínodo de les terres amazòniques i expliquen que ha estat molt útil. S'està celebrant un sínodo a Alemanya que remou la consciència espiritual d'allà i d'aquí.

Es convoca un sínodo universal i entra al vocabulari eclesial una paraula que no trobo al diccionari, la sinodalitat. I la gent ho pregunta. He anat al corresponent document vaticà i ocupa 45 pàgines.

Què he descobert i que he après? Això us ho explicaré un altre dia.

Vida eclesial

Aquesta setmana el Papa dibuixa el proper Sínode, presentem la torre de Jesucrist de la Sagrada Família i coneixem la futura beata Maria Llorença Llong

Celebrada la reunió del Papa amb el Consell de Cardenals

Un Sínode allunyat del clericalisme i la rigidesa

Un Sínode allunyat del clericalisme i la rigidesa i que doni espai a l'escolta i a l'actitud pastoral. Aquesta és la intenció del Papa per a la cita del 9 i 10 d'octubre a Roma sobre el tema de la sinodalitat. Això és el que el mateix Francesc va voler destacar durant el Consell de Cardenals.

Segons ha explicat l'oficina de premsa vaticana, a través d'una connexió en línia des de la Casa Santa Marta el Papa va seguir els actes en els quals van participar els cardenals Óscar A. Rodríguez Maradiaga, Reinhard Marx, Sean Patrick O'Malley, Oswald Gracias i Fridolin Ambongo Besungu, cadascú connectat des del seu país de residència. Els cardenals Pietro Parolin i Giuseppe Bertello estaven connectats des del Vaticà.

A la breu introducció del cardinal Maradiaga va seguir la reflexió de Francesc sobre l'obertura a l'octubre dels treballs sinodals que acabaran, segons les previsions, al Vaticà el 2023. «Després de tornar a recordar dos dels seus discursos identificats com a centrals en el seu pensament sobre el proper Sínode, el del 2015 per al 50è aniversari de la institució del Sínode dels Bisbes i el més recent adreçat als fidels de la diòcesi de Roma, el Papa», informal l'oficina de premsa, «va deixar clar que al centre de la reflexió no hi ha tant l'aprofundiment d'un tema o d'un altre, com l'aprenentatge d'una manera de viure l'Església, marcat a tots els nivells per l'escolta mútua i l'actitud pastoral, sobretot davant les temptacions del clericalisme i la rigidesa».

D'altra banda, en les intervencions individuals, els purpurats van aprofundir en alguns aspectes que fan especialment necessari el camí sinodal en les terres de les quals provenen, per superar el sectarisme i els interessos partidistes.

Oblit de Déu a Europa

En l'audiència general del dimecres 22 de setembre, el Papa va lamentar

l'oblit de Déu a Europa, criticant el consumisme i el que va anomenar «pensament únic»: «La presència de Déu es dilueix, ho veiem tots els dies, en el consumisme i en els "vapors" d'un sol pensament, una cosa estranya però real, que és el resultat d'una barreja d'ideologies velles i noves.»

Francesc va dedicar la reflexió setmanal al viatge que va fer a Hongria i Eslovàquia, del 12 al 15 de setembre, i que va presentar com un «pelegrinatge de pregària, un pelegrinatge a les arrels, un pelegrinatge d'esperança».

El Papa va dir que havia trobat una història de fe i servei, va destacar la fidelitat d'aquests pobles a la seva història i va convidar tothom a conservar les «arrels» de la seva fe, rebutjant «interessos de prestigi i poder, per consolidar una identitat tancada».

Abusos a menors

El Papa ha demanat als bisbes que reconeixin les errades de l'Església en la prevenció d'abusos a menors i que cerquin el perdó dels supervivents.

Ho va dir en un videomissatge

La reunió del Consell de Cardenals va ser en línia.

PAPA FRANCESC
«La presència de Déu es dilueix, ho veiem tots els dies, en el consumisme i en els “vapors” d’un sol pensament»

enviat a un congrés sobre protecció dels infants, adreçat a bisbes de l’Europa central i del Est, i organitzat per la Comissió Pontifícia per a la Protecció de Menors. Segons Francesc, «només afrontant la veritat d’aquests comportaments cruels i cercant humilment el perdó de les víctimes i dels supervivents, l’Església podrà trobar el camí per ser novament considerada amb confiança un lloc d’acollida i seguretat per als necessitats».

Passi Covid

El Vaticà ha anunciat que permetrà l’entrada al seu territori únicament a les persones que acreditin tenir la vacuna contra el Covid-19, que demostrin haver superat la malaltia o que presentin una prova negativa per al virus SARS-CoV-2.

La mesura està en vigor des de l’1 d’octubre però no s’aplica durant les celebracions litúrgiques, que en són l’única excepció. En aquest cas, no requerirà presentar la documentació sanitària durant el temps estrictament necessari per a la realització del ritu. No obstant això, s’hauran de respectar totes les mesures sanitàries, inclosa la distància i l’ús correcte de la mascareta.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Veure-creure

El relat de Joan 9,1-41 sobre el cec de naixement és una narració força llarga que s’inicia amb el cec que comença a veure-hi, i acaba amb alguns que es pensen que hi veuen però que, en realitat, són cecs.

El papa Francesc comenta aquest passatge i ens dona unes pistes fent-nos notar que el miracle en si mateix és narrat en dues ratlles, ja que l’atenció no es col·loca en el fet que un cec arribi a veure-hi, sinó en una altra mena de ceguesa: els que no volen veure la veritat, és a dir, no volen creure.

El cec curat és interrogat per la gent que ha vist el miracle, i després pels mestres de la Llei; finalment el que ha estat guarit assoleix la fe: no solament hi pot veure físicament, sinó que creu que Aquell que l’ha curat és precisament la Llum del món.

Curiosament, com més camina cap a la fe per adherir-se a Jesús, més s’aparta dels mestres de la Llei, tancats en el seu orgull, que es pensen que posseeixen la llum, però són cecs.

El papa Francesc ens fa notar que això pot passar precisament en els nostres dies. El binomi veure-creure és considerat en diverses perspectives... per ajudar-nos a descobrir on som. Hauríem d’esbrinar en quin estadi ens trobem: si fem un camí seriós vers la fe, si ens quedem a mig camí o si l’orgull ens encega del tot i ens fa creure que creiem.

JOSEP M. MASSANA

 Barcelona

La Sagrada Família preveu que el 2024 recuperarà la plena activitat que tenia abans del Covid

2026: l'any de la torre de Jesucrist

CARME MUNTÉ MARGALEF
Barcelona

El Covid i les seves conseqüències en la principal font de finançament de les obres de la Sagrada Família — les visites turístiques— van obligar la Junta Constructora a esborrar del calendari el 2026 com l'any de la finalització constructiva del temple. La fita, però, no s'ha volgut abandonar del tot, pel fet que el 2026 coincideix amb el centenari de la mort d'Antoni Gaudí i el reconeixement per part de la Unesco de Barcelona com a capital mundial de l'arquitectura. Per tot plegat, la Sagrada Família hi ha projectat el «desig» de la finalització de la torre de Jesucrist, que amb els seus 172,5 m serà la culminació de la verticalitat del temple.

Coincidint amb les portes obertes que es fan anualment per la festa de la Mare de Déu de la Mercè, la Sagrada Família ha explicat tots els detalls del terminal de la torre de Jesucrist, que estarà coronat per una creu de quatre braços acampanats.

Inspirant-se en un escrit de la revista *El Temple de la Sagrada Família*, del 1986, sabem que la creu contindrà «l'Anyell Diví i les llegendes "Amén" i "Al·leluia". La creu serà de cristall; de dia reflectirà la llum del sol i a la nit, per medi de potents focus, projectarà feixos de llum sobre la ciutat. Del basament baixen unes llegendes que diuen *Tusolus Sanctus, Tusolus Dominus, Tusolus Altissimus.*»

Traduint-ho als requeriments constructius i de normativa actuals, Jordi Faulí, arquitecte director, va explicar que la creu farà 17 metres d'alçada i estarà recoberta de ceràmica esmaltada i vidre per tal de reflectir la llum del sol. Per il·luminar la ciutat a la nit, tindrà focus a les puntes dels braços, això sí, seran «focus subtils de poca llargada, seguint totes les normatives lumíniques». A través d'una

Agustí Codinach

escala metàl·lica de vidre es podrà accedir als quatre braços, des d'on el visitant podrà gaudir d'una panoràmica espectacular.

«La nostra generació finalitzarà les obres de la Sagrada Família»

Un cop descartada la data del 2026 per a la finalització constructiva de la Sagrada Família, la pregunta és, i aleshores, quan? Xavier Martínez, director general de la Junta Constructora, va respondre que encara no hi ha data, i que s'aventuraran a fixar-la l'any 2024, quan es preveu que el temple recuperi les dades que tenia abans del Covid quant a nombre de visitants (4 milions i mig), pressupost (100 milions d'euros), treballadors i activitats en general... «La previsió és que el 2024 sigui el de la reactivació de l'activitat de la Sagrada Família que teníem el 2019», va exposar Martínez als periodistes aplegats el 21 de setembre al temple.

XAVIER MARTÍNEZ
«La previsió és que el 2024 sigui el de la plena reactivació de l'activitat de la Sagrada Família»

JORDI FAULÍ
«La torre de la Mare de Déu, que inaugurarem el 8 de desembre, serà la primera torre que s'acabarà en 44 anys»

Xavier Martínez i Jordi Faulí van intervenir en la tradicional roda de premsa amb motiu de les Portes Obertes.

D'acord amb les dades que va facilitar, s'hi va arribant a poc a poc. D'ençà de la reobertura el 29 de maig passat, i fins aquest mes d'agost, han visitat la Sagrada Família 359.000 persones, cosa que suposa un 24,5% de l'activitat del 2019. En la seva majoria, els visitants són espanyols (33%), seguits pels francesos (21%), neerlandesos (16%), alemanys i nord-americans (11%) i italians (7%). A causa de les restriccions, s'ha notat especialment l'absència dels turistes britànics, coreans i japonesos.

La previsió per a tot el 2021 és de 810.000 visitants, només un 17,2% dels del 2019. De cara al 2022, la previsió és que sigui del 35-40%. Pel que fa als treballadors, encara n'hi ha un 30% en ERTO, i s'ha reduït la plantilla en 6 persones. El pressupost del 2021, que ha estat de 19 milions, passarà a ser de 31-34 l'any 2022.

I malgrat totes les dificultats, la Junta Constructora va refermar

una vegada més el compromís en la finalització de les obres. «La nostra serà la generació que finalitzarà les obres de la Sagrada Família», va manifestar convençut el director general, alhora que va reivindicar l'herència de les generacions que l'han anat construint durant més de 135 anys.

Una manera de col·laborar econòmicament en la seva finalització és fent un donatiu a la campanya «T'acabarem», que entronca amb les captes que es feien tradicionalment.

Més informació: giving.sagradafamilia.org

Properes fites constructives

Jordi Faulí va ser l'encarregat de presentar les properes fites constructives de la Sagrada Família. En primer lloc, la torre de la Mare de Déu, que s'inaugurà el proper 8 de desembre, solemnitat de la Immaculada Concepció, «la primera torre que s'acabarà en 44 anys». Coronada per una estrella de dotze puntes il·luminada, la torre, la segona més alta, farà 138 metres d'alçada.

En segon lloc, aquest mes d'octubre començaran les obres de restauració de la façana del Naixement, l'única que Antoni Gaudí va veure acabada. La restauració, seguint el Pla Director validat per Patrimoni tant de l'Ajuntament com de la Generalitat, s'executarà en diverses fases. «Començarem amb la intervenció al claustre i al portal de la Mare de Déu del Roser», va exposar Faulí.

En tercer lloc, el 2022, continuarà la construcció per acabar la torre de l'evangelista Lluc i pujar la de Jesucrist fins al 9è nivell dels 12 que tindrà. I en quart lloc, el 2023 s'iniciarà la construcció al carrer de Provença de la capella de l'Assumpta i de la sagristia de l'esquerra. Amb la torre de Jesucrist, el 2026, es donaran per finalitzades les sis torres centrals.

Pel que fa a la façana de la Glòria i al seu entorn, que tanta polseguera aixeca entre els veïns dels edificis afectats, no se'n va dir res. Es tracta d'un tema polèmic que serà abordat més endavant amb l'Ajuntament de Barcelona i les entitats i les persones afectades.

Però potser sí que aquest tema de l'entorn de la Sagrada Família, amb l'escalinata que ha de travessar el carrer Mallorca, ja l'haurà d'acabar entomant la següent generació.

Maria Llorença Llong
(Lleida, 1463 – Nàpols 1542)

Beatificació de la fundadora de les clarisses-caputxines

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA
Arxiver dels caputxins

Dissabte dia 9 d'octubre, si Déu vol, a Nàpols, en una cerimònia que serà presidida pel prefecte de la Congregació dels Sants, el cardenal Marcello Semeraro, tindrà lloc la beatificació de la religiosa catalana Maria Llorença Llong, que en el llunyà 1535 inicià la fundació de les clarisses-caputxines, després d'haver fundat l'hospital d'inguaribles de Nàpols.

A propòsit del moment històric que feu possible el naixement de les monges caputxines, s'ha de posar en relleu que al llarg del segle XVI —principalment a Itàlia— es desenvolupà una nova espiritualitat, molt intimista i afectiva però, alhora, sensiblement oberta a l'atenció de les necessitats del proïsme. Aquesta nova espiritualitat, profundament evangèlica, originà els famosos «Monts de Pietat» i, alhora, produí la creació dels hospitals d'inguaribles a les principals ciutats italianes.

Les més significatives d'aquestes noves associacions foren les «Compagnie del Divino Amore», fundades per primera vegada l'any 1494 a la població de Vicenza, sota l'impuls de Bernardí de Feltre i, posteriorment, de manera més destacada, per Ettore Vernazza a Gènova. Més tard, es configurà la fundació de «San Girolamo della Carità» a Roma i, finalment, l'emblemàtica fundació napolitana.

A Nàpols cal destacar l'enorme irradiació espiritual de la «Compagnia del Divino Amore», que fundà l'any 1519 Ettore Vernazza amb la col·laboració de Maria Llorença Llong. Posteriorment, el 1535 —amb la col·laboració de Maria d'Ayerbe, duquesa de Termoli—, Maria Llorença Llong fundà el monestir de clausura de Santa Maria in Gerusalemme que, a partir de l'any 1538, esdevindria el primer monestir de clarisses-caputxines, conegut popularment com el de les Trentatre.

ERIE XI

V. MARIA LOR
CAPPUC

Maria Llorença Llong havia nascut, possiblement, a la ciutat de Lleida l'any 1463 i, per aquest motiu, la documentació pontifícia l'anomena «Mulier catalana»

N. 19

ENZA LONGO
CCINA

Maria Llorença Llong havia nascut, possiblement, a la ciutat de Lleida l'any 1463 i, per aquest motiu, la documentació pontificia l'anomena *Mulier catalana*. Era d'ascendència nobiliària, del llinatge familiar dels Llorens (o Llorenç, feminitzat «Llorença»), tot i que alguns la fan originària de la família Requesens. Entorn del l'any 1483 s'emmaridà amb el jurista valencià Joan Llong (o Llonch) i, arran de la incorporació l'any 1504 del Regne de Nàpols a la corona catalano-aragonesa, dos anys després, el 1506, Maria Llorens s'establí a Nàpols amb el seu marit Joan Llong, que hi exercia de Regent del Consell d'Aragó. L'any 1510, ja vídua, es veié afectada d'una gravíssima malaltia inguarible provocada per un emmetzinament causat per una criada i, quasi paralítica, peregrinà al santuari de Loreto on es feu llegir l'episodi evangèlic d'aquell paralític guarit pel Senyor. En escoltar-lo, experimentà, a l'instant, miraculosament, una renovada i extraordinària vitalitat que la dugué a la total curació i, a Loreto mateix, la vídua Llong demanà l'hàbit de terciària franciscana. De retorn a Nàpols prengué la ferma decisió de tenir cura i servir els malalts més pobres.

Maria Llorença, vídua de Llong, a més de la seva adscripció als moviments franciscans, com a tercerola, intervingué de manera força activa en els cercles de renovació espiritual del «Divino Amore», i com a membre de la «Compagnia dei Bianchi», es posà al servei dels malalts inguaribles de l'Hospital de Nàpols, que ella mateixa havia fundat amb la col·laboració de Vittoria Colonna i altres dames de la noblesa italiana.

Inicialment, les caputxines, sota el guiatge de la «Madre Longo»

(italianització del cognom Llong), comptaren amb l'ajut espiritual del fundador dels teatins, sant Gaetà de Thiene, fins a l'any 1538, quan el monestir fou posat sota la direcció espiritual dels framenors caputxins, que havien arribat a Nàpols el 1530. Fou llavors que les religioses adoptaren la Regla de Santa Clara esdevenint, així, el primer monestir de clarisses-caputxines del món, retornant a l'exigent forma de vida proposada per la Regla de Santa Clara, que comportava una vivència radical de la pobresa i, alhora, estructurant la vida comunitària, o fraterna, en perspectiva franciscana, dins de l'estricta clausura papal.

Maria Llorença Llong morí a Nàpols l'any 1542, el dia 21 de desembre, als 79 anys d'edat. També, i de guisa força semblant, l'any 1599, la manresana Àngela Serafina Prat fundà a Barcelona el primer monestir de clarisses-caputxines —amb el títol de Santa Margarida la Reial—, des d'on es produí la irradiació de les caputxines arreu d'Espanya i Amèrica.

Fou l'any 1879 quan es promogué la beatificació, a Nàpols, de Maria Llorença Llong i el 1892, la Congregació de Ritus publicà el decret d'introducció de la Causa, que fou aprovada pel papa Lleó XIII, però no fou fins a l'any 2004 que es va reprendre la causa de beatificació amb un nou impuls. Finalment, el 2017, se signà el decret de virtuts heroiques i, posteriorment, fou validat un miracle produït l'any 1881 a benefici d'una caputxina napolitana greument malalta —sor Querubina Pirro— que es guarí totalment gràcies a la intercessió de la Venerable Longo. La beatificació de Maria Llorença Llong fou aprovada el 27 d'octubre del 2020 pel papa Francesc i es fixà la data de beatificació per al 9 d'octubre del 2021.

El llegat de Joan Torras Viver

XAVIER MELLONI I RIBAS s.j.

El 5 de setembre va culminar la fecunda vida del pintor Joan Torras Viver. Tenia 92 anys d'edat. A més de deixar una família fermament arrelada en la fe, tal com es va mostrar el dia del seu funeral a la catedral-parròquia de Sant Feliu del Llobregat, al mateix lloc on va ser batejat, ha deixat també una obra pictòrica plena d'unció i de transparència evangèlica a moltes esglésies del nostre país. No només va ser autor d'un nombre molt considerable de teles, sinó que també va excel·lir en l'art dels frescos i dels vitralls.

És difícil anar a alguna església o santuari d'algun punt de Catalunya on no es trobi la seva petjada. El seu estil és inconfusible: senzill, curós i profund a la vegada, de composició clàssica i harmònica, amb un gran domini del dibuix, que es manifesta en l'anatomia de les figures, la qual cosa li va permetre donar vida a moltes escenes evangèliques i actituds humanes que no són fàcils de plasmar.

Home corpulent i de poques paraules, amb el pinzell va expressar la seva tendresa, la seva fe, els valors humans i espirituals que vivia i va aconseguir transmetre-ho als altres.

Provenia d'una saga d'artistes de Terrassa i diuen les cròniques que va començar a dibuixar des de molt petit. Després de formar-se a l'escola de belles arts a Barcelona, va tenir l'oportunitat de recórrer Europa durant dos anys per conèixer de primera mà les obres dels grans pintors europeus del passat. D'aquells anys es conserven

precioses pintures.

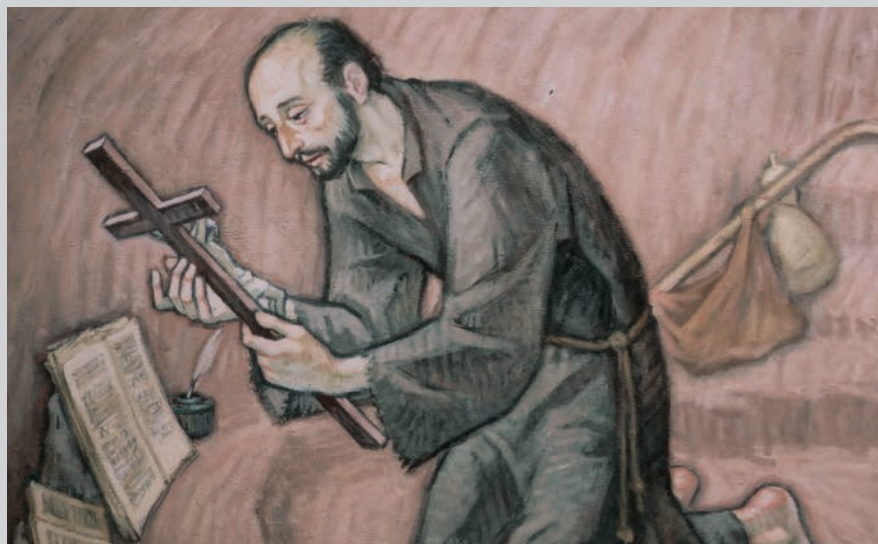
Però de seguida es va decantar per la pintura sacra. De veu en veu, els rectors de les parròquies del nostre país el cridaven per recrear les parets envellides de les seves esglésies o per donar contingut a les noves. El seu estil modern i clàssic a la vegada enfervoritza la mirada del poble senzill i asserena la mirada més interrogativa o problematitzada dels ments cultivades.

En contraposició a un cert hieratisme de les primeres obres, al llarg dels anys la seva pintura va guanyar en espontaneïtat, propi del mestre que va trobant el seu estil. Em remeto a dues obres de plena maduresa que tenim el privilegi de gaudir a la Cova de Manresa, totes dues fetes en la primera dècada del 2000 i de les quals van ser obsequiades pel pintor mateix com a fruit dels diversos Exercicis Espirituals que havia fet amb la seva dona a la Cova.

En les dues teles mostra sant Ignasi pregant. A través d'elles expressa l'ésser humà en actitud d'oració, una amb un aire més penitent i l'altra amb el cor totalment lliurat a Déu. Les dues transmeten el misteri de la pregària i són font d'inspiració per a molts exercitants. Ho va aconseguir no només gràcies al mestratge del seu pinzell, sinó per la vida interior que cultivava.

Escriu aquestes paraules d'admiració i gratitud per la seva persona, per la seva vida i per la seva obra en nom de molts altres que podrien fer-ho amb moltes més coses i més valuosos que les que he pogut dir aquí.

Amb el pinzell
va expressar la seva
tendresa, la seva fe,
els valors humans
i espirituals
que vivia

Pintura de sant Ignasi pregant, que el pintor va donar a la Cova de Manresa.

SIGNES D'AVUI

El límit de Marc Márquez

LLUÍS SERRA LLANSANA
lserrall@gmail.com

Quan Marc Márquez pilota una moto desafia tots els límits. Sempre va més enllà que qualsevol altre. Sempre assumeix un plus de risc. Ha batut molts rècords des de molt jove. Compagina el seu atreviment amb la seva precocitat. Té vitrines plenes de trofeus de les tres grans modalitats de moto: 125, 250 i MotoGP. En la màxima categoria ha aconseguit el Mundial en sis ocasions. Les últimes lesions van provocar que Márquez estigués nou mesos sense pilotar. Semblava un home de goma. No obstant això, ha arribat a una conclusió que en ell es creia impossible: «El més dur és acceptar la realitat, per molt que ho vulguis, hi ha un límit que no pots passar.» Marc Márquez ha descobert el límit, després de desafiar-lo descaradament tantes

vegades. El seu entusiasme i la seva gosadia semblaven ignorar que no tot és possible. La realitat, tard o d'hora, s'imposa i recorda que l'omnipotència del desig és només una aspiració sense fonament.

Aquest descobriment de Marc Márquez xoca frontalment amb un dels drets publicitats per la Generalitat en la seva campanya «Defensem el que és obvi». L'obvietat número 5 afirma: «Tens dret a no tenir límits.» En el seu cas, qui no li ha respectat aquest dret? És a dir, qui tenia el deure de respectar-l'hi? El límit constitueix una realitat inhe-

L'omnipotència del desig és només una aspiració sense fonament

rent a l'ésser humà. Podem explorar els nostres límits, ens podem desempallegar del jou dels que ens volen posar límits al seu gust, podem superar els nostres complexos i adonar-nos que sovint podem més del que imaginem. No es pot enganyar la gent amb falsedats. És molt més obvi que tenim límits, que el contrari. Si parteixo d'aquest presumpte dret de no tenir límits, només generaré frustració i ressentiment. Com diu el pilot: «El més dur és acceptar la realitat.» Els límits ens ajuden a viure amb major profunditat i sentit. Si als camps d'esport no hi haguessin les línies que limiten el terreny de joc, seria el caos i es perdria la diversió. Si l'educació abandona com hem d'afrontar els límits, el drama està assegurat.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

FINESTRA A LA VIDA

El patiment del jovent

Els informatius de televisió són ara —en les condicions actuals que m'han obligat a disminuir moltes de les meves tasques amb els desfavorits— una veritable finestra a la vida. Sovint hi trobo tant els motius de patiment de la gent, com les dificultats que es creen per diferents causes, de vegades relacionades amb la injustícia i altres amb la crisi de la pandèmia que ens ha portat a aquesta crisi econòmica i social.

Un parell de joves universitaris, amb la carrera acabada i, pel que deien, amb una preparació molt acurada i una situació econòmica privilegiada que els permetia fer màsters a l'estranger, es queixaven —i amb raó— de les dificultats per

trobar feina i de les exigències de les empreses. «Com ens poden demanar experiència si ningú no ens dona l'oportunitat de tenir-ne?» I s'entenia.

Potser el que em va impressionar més va ser la frase d'un d'ells: «Nosaltres veiem que el nostre futur serà pitjor que el dels nostres pares. Ells sempre diuen que la seva alegria és que han fet que els seus fills tinguin tot allò que ells no van poder tenir. I nosaltres hem de dir el contrari. Nosaltres no podem aconseguir el que van aconseguir els nostres pares.»

I ara traslladem aquest problema a un altre tipus de joves: aquells amb els quals tractem cada dia a l'Hospital de Campanya de Santa

Anna i en qualsevol associació que intenti ajudar uns altres joves molt nombrosos a Barcelona: aquells que, procedents de Ceuta i Melilla, viuen als nostres carrers.

Van arribar amb il·lusions, però només topen amb una muralla de dificultats. Els serveis socials, potser perquè no donen a l'abast, el cas és que no responen. Fer-los costat i acollir-los és l'únic que podem fer. Però no és la solució i es pateix molt amb ells i per ells.

Acollir els joves que viuen al carrer és l'única cosa que podem fer

Reflexionar, viure i comunicar la vida

Primer aniversari de l'encíclica «Fratelli tutti»

3 DE OCTUBRE EL ANIVERSARIO DE FRATELLI TUTTI

#FRATELLITUTTI

WWW.FRATELLITUTTI.VA

Aquest 3 d'octubre es compleix el primer aniversari de la carta encíclica *Fratelli tutti* del papa Francesc. Per aquest motiu, des del Dicasteri per al Servei del Desenvolupament Humà Integral s'ha preparat una campanya especial de comunicació perquè es desenvolupi a les xarxes socials fins al 27 de novembre. L'objectiu és aconseguir que més persones coneguin l'encíclica accedint a la pàgina www.fratellitutti.va. El Dicasteri per al Servei del Desenvolupament Humà Integral fa una crida durant aquest període concret a reflexionar, viure i comunicar la vida a la llum de l'encíclica *Fratelli tutti*, i a omplir les xarxes socials dels missatges del papa Francesc per la fraternitat universal que tant necessitem, especialment en aquest llarg període de pandèmia. És una pandèmia que ens ha mostrat que no podem vèncer els problemes del nostre món sols, dient: «campi qui

El Dicasteri per al Servei del Desenvolupament Humà Integral ha preparat material per celebrar el primer aniversari de l'encíclica.

El nostre futur compartit depèn de la nostra capacitat de veure la nostra pròpia interconnexió

pugui» i «tots contra tots», la qual cosa seria pitjor que una pandèmia (FT 36). El repte més gran de la nostra societat global és lluitar contra la divisió, perquè el nostre futur compartit depèn de la nostra capacitat de veure la nostra pròpia interconnexió.

Les ombres d'un món tancat

El papa Francesc crida l'atenció sobre les tendències que desafavoreixen la fraternitat universal: «La societat globalitzada ens fa més propers, però no més germans.» Les ombres d'un món tancat s'observen en la desesperança i desconfiança sembrades en la societat, en les polaritzacions que no ajuden al diàleg i la convivència, en les persones que semblen «sacrificables» i es descarten, en la desigualtat de drets i les noves formes d'esclavatge, el deteriorament de l'ètica i l'afebli-

ment dels valors espirituals. Aquestes són les ombres d'un món tancat, on les grans paraules: llibertat, justícia, democràcia, unitat, estan sent manipulades. Davant d'això, *Fratelli tutti* assenyala que «el camí a seguir és la proximitat i la cultura de l'encontre», on Déu continua vessant en la humanitat llavors de bé, d'amor, de justícia, d'esperança, de solidaritat, que han de ser conquerides cada dia més enllà de la comoditat que ens encercla.

Provinents d'un mateix ventre

Després de dos anys de pandèmia, el nostre món continua patint els efectes devastadors del Covid-19. Els problemes estructurals d'un gran nombre de països, com la pobresa, la guerra i la fam, s'han visibilitzat més durant la pandèmia. La pandèmia ha desemmascarat aquests problemes deixant clar que tots estem connectats com una comunitat global i hem de començar a reconstruir una societat diferent, que no sigui igual a la d'abans de la pandèmia. Aquesta reconstrucció ha de ser precedida per la reflexió sobre tot allò que ens uneix com a germans, sobre la crida a l'amistat social. «Tots nosaltres, de moltes maneres», escriu el prefecte del Dicasteri per al Servei del Desenvolupament Humà Integral, el cardenal Peter K. A. Turkson, «venim d'un mateix ventre. Això, per tant, hauria de dur-nos al sentit comú de la nostra dignitat humana que no deixa ningú enrere».

Però la realitat, com ha comentat el cardenal Michael Czerny, sotssecretari de la Secció de Migrants i Refugiats, és que moltes persones es queden enrere en la nostra societat, darrere de tota esperança de dignitat humana, queden excloses, abandonades a la cuneta de la vida. Són víctimes d'un món tancat, de les ombres que s'escampen sobre la creació i deixen ferits i descartats a les cunetes del camí. Davant d'aquestes persones ferides podem passar de llarg o aturar-nos, incloure-les o excloure-les. Fer part de l'amor i del somni de Déu no ens deixa cap més opció que construir la trobada, la solidaritat, la gratuïtat, la fraternitat universal, que és obertura. Davant dels ferits a la cuneta del camí, el Papa ens crida a somiar la fraternitat d'un món obert amb el cor obert, l'amistat social i la millor política que es construeix primer de tot amb el diàleg.

Les ombres d'un món tancat s'observen en la desesperança i la desconfiança.

Nandhu Kumar a Pexels

En l'amor de Déu només existeix el pronom personal «nosaltres», no existeixen els pronoms «jo», «vosaltres» o «ells»

Tots som germans en la mateixa barca del nostre món, i en aquesta barca no hi ha ningú que no serveixi

Diàleg i amistat social

Dialogar és apropar-se, expressar-se, escoltar-se. Dialogar és mirar-se, conèixer-se, mirar de comprendre's, cercar plegats punts de contacte. El diàleg respecta tota situació de dignitat aliena, integra els diferents, reconeix a l'altre el dret a ser ell mateix. En l'amor de Déu només existeix el pronom personal «nosaltres», no existeixen els pronoms «jo», «vosaltres» o «ells». *Fratelli tutti* ens desafia a reflexionar sobre la nostra obertura al món que ens envolta i a apropar-nos a les necessitats dels qui estan a les nostres comunitats, per construir una cultura de l'encontre. Què ens impedeix ser proïsme dels qui ens trobem per descobrir que, de tothom, en podem aprendre alguna cosa, que ningú no és inservible, ningú no és prescindible? Com podem estimar el nostre proïsme millor avui que ahir? Com podem superar les ocasions en les quals hem descuidat el nostre proïsme i no

l'hem reconegut com a germana o germà nostre?

Camins de retrobament per crear la cultura de l'encontre

En el camí cap a la pau, els processos de retrobament són un projecte comú que no anul·la l'individu: reconeixen, garanteixen i reconstrueixen la dignitat de totes les persones; el retrobament es fa a través de l'opció pels més pobres, els últims, els descartats, a través de revaloritzar i entendre el sentit del perdó. Obrir-nos a entretenir societats obertes, on totes les persones puguin trobar integració. Obrir-nos per identificar els forasters existencials que tenim al voltant nostre, els exclosos i oblidats. El gran repte que ens planteja la paràbola del bon samarità és del de passar de pertànyer a un món de socis a pertànyer a un món de proïmes, passar de la pertinença a grups tancats, on el principal són els interessos personals, a la pertinença a grups oberts. El pontificat del papa Francesc ens ha proposat en bellíssimes imatges, com les de la barca i la caravana, com tots ens hem trobat junts, remant en la tempesta de l'epidèmia. Tots som germans en la mateixa barca del nostre món, i en aquesta barca no hi ha ningú que no serveixi, no hi ha ningú que pugui ser prescindible, llançat a la cuneta del camí.

Diu Marco Impagliazzo, president de la Comunitat de Sant'Egidio, que sant Francesc d'Assís i Carles de Foucauld, el qual va viure a Algèria i va comptar amb els musulmans com a petit germà universal, són els precursors d'aquest gran somni de fraternitat.

Per a ells, com per al bon samarità, no hi havia ningú que no comptés, no hi havia ningú que no remés estant junts a la mateixa barca: «Ningú no és inútil, ningú no és superflu, això implica incloure les perifèries. A cadascú, amb la seva petita realitat personal, tot i que se senti petit en aquest gran món global i pensi que no pot fer res, el Papa li diu que ningú no és superflu, que ningú no és inútil, que tu pots fer-hi alguna cosa. Pensem en la gran quantitat de joves que en aquest període d'epidèmia han sortit al carrer a ajudar els més pobres, en tants ciutadans no europeus, immigrants, que tenen necessitat de la nostra

ajuda en aquests moments. Llavors sí que es pot fer alguna cosa. El Papa ens vol responsabilitzar, vol que en cadascú de nosaltres es posi en marxa un procés d'amistat social.»

Tots som cridats a fer servir els nostres dons i talents per servir Déu, i podem fer-ho servint el poble de Déu. Aquest és el primer pas per cercar la pau al nostre món.

Un estrany en el camí

A la paràbola del bon samarità hi ha 3 personatges: els lladres, els que passen de llarg i l'abandonat i ferit. Davant d'aquesta situació, *Fratelli tutti* ens recorda que «Jesús no ens convida a preguntar-nos qui són els que estan a prop nostre, sinó que ens tornem propers», i ens interpel·la: amb qui t'identifiques? Qui és el teu proïme? Avui, a les nostres societats ferides, la història del bon samarità es repeteix, ja que el determinisme o fatalisme pretenen justificar la indiferència, la societat tendeix a desentendre's dels altres, el món permet l'exclusió i assistim a una desídia social i política.

Com respondrem a la invitació de *Fratelli tutti* per crear un món en el qual tots puguem prosperar? A l'amor no li importa si el germà ferit és d'aquí o d'allà: l'amor trenca cadenes i basteix ponts: «La solidaritat, en el seu sentit més profund és una forma de fer història» (116).

Pensar i gestar un món obert

La crida a la fraternitat universal implica obertura: no hi ha món obert sense cor obert. L'ésser humà no-

més troba la plenitud quan s'entrega als altres, amb la convicció que tota persona és valuosa i té el dret a viure amb dignitat. L'amor més enllà de les fronteres reclama una capacitat més gran d'acollir els altres, integrant les perifèries. La gestació d'un món obert es pot aconseguir quan es pensa i actua en comunitat, quan es lluita contra les causes estructurals de la pobresa i la desigualtat. Un món obert es gesta quan s'exigeix un estat present i actiu, que inverteixi a favor dels fràgils i que asseguri que ningú en queda exclòs. Un cor obert al món sencer es caracteritza per acollir, protegir, promoure i integrar les persones migrants i tots els marginats. La fraternitat universal es caracteritza en el desenvolupament de la consciència que o bé ens salvem tots o no se salva ningú.

La fraternitat universal cerca a més un ordenament mundial jurídic, polític i econòmic que tendeixi cap al desenvolupament solidari de tots els pobles. L'home és l'ésser fronterer que no té fronteres, que és capaç d'obrir la ment i el cor per percebre el diferent i establir-hi una comunió universal, on cada grup humà troba la seva bellesa. I sobretot un cor obert que gesta un món obert ho fa amb la gratuïtat, que és fer coses perquè sí, perquè són bones en elles mateixes, que és actuar sense esperar cap resultat reeixit o alguna cosa a canvi, que és incloure tots els estrangers no només als qui porten beneficis tangibles. En aquest sentit l'Església és una casa amb les portes obertes, perquè és mare: basteix ponts, trenca murs, sembla reconciliació.

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya
Cristiana tindran un descompte
de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

**JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL**

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Sinodalitat, el camí de l'Església

Benvolguts i benvolgudes, en el discurs de clausura del Sínode de l'Amazones celebrat ara fa dos anys a Roma, el papa Francesc agraïa als participants «el testimoniatge de treball, d'escolta, de recerca, de posar en pràctica» —deia ell— «aquest esperit sinodal que estem aprenent [...] i que encara no encertem a completar-lo». «Esperit sinodal» vol dir saber-nos escoltar els uns als altres i tots a l'escolta de l'Esperit Sant. Aquest esperit sinodal ha d'anar calant a les diverses Esglésies particulars i, és clar, en la nostra estimada Església de Tarragona. El passat mes d'abril el Papa aprovava l'itinerari sinodal per a la propera Assemblea General Ordinària del Sínode de Bisbes, amb el tema «Per una Església sinodal: comunió, participació i missió». Però, així com en les altres ocasions es tractava de la trobada d'unes setmanes a Roma, aquesta vegada la modalitat esdevé diferent i inèdita, de manera que s'articula en tres fases al llarg de dos anys, començant aquests dies d'octubre. Hi haurà una primera fase diocesana, una altra de continental i una darrera d'universal.

Amb aquesta nova metodologia, el Papa vol introduir tot el poble sant de Déu en un procés en el qual el Sínode ja no és un esdeveniment d'unes setmanes, ni encara menys una activitat eclesial sense més. Es vol que la sinodalitat esdevingui un camí de tota l'Església, el camí que Déu espera de nosaltres, els cristians, al llarg d'aquest segle. El Papa ens proposa un camí on s'escolti veritablement tot el poble de Déu, on tots hi participin, on es conjuguin les diferències de manera que ningú no hi perdi, sinó que tots hi guanyin. Es tracta de la integració de les diversitats que tant costa encaixar en la vida de l'Església.

El proper 17 d'octubre començarem a la nostra diòcesi la fase diocesana del Sínode, amb una vetlla de pregària a la nostra catedral metropolitana. Serà el tret de sortida de la reflexió que se'ns demana. Tots hi som convidats. Especialment a través del Consell Pastoral Diocesà i dels consells arxiprestals i parroquials farem experiència de sinodalitat, a redós de les prioritats pastorals que el Consell Pastoral ha preparat per

a aquest curs, així com del Document preparatori del Sínode que ens acaba d'arribar de Roma.

Per a aquesta tasca, ens caldrà adoptar diverses actituds imprescindibles. En primer lloc, se'ns demana una gran dosi d'humilitat per saber-nos escoltar —abans de res— a nosaltres mateixos. Tan sols des del profund coneixement personal, que implica una gran dosi de realisme, podrem escoltar els altres, i tots a l'escolta de l'Esperit. En aquest exercici és on cada cristià es troba amb la diferència i la diversitat, amb el conflicte i les pressions. I res de tot això ens ha d'escandalitzar o paralitzar: És part del procés, tot quedant-nos amb allò que ens ajuda a avançar tots junts i deixar de banda el que impedeix la comunió. Aleshores podrem dialogar els uns amb els altres amb humilitat. El diàleg i la discussió passats per la pregària sempre tenen una finalitat: l'anunci de l'Evangeli. Perquè l'escolta sense més no hi ajuda. El diàleg pel diàleg no porta enlloc, però l'escolta i el diàleg humil, amb la pregària sincera, porten a l'acció evangelitzadora.

Ben vostre.

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Signes visibles d'un amor invisible

Conèixer amb el cor i veure amb uns altres ulls. Sovint és el que més ens costa, ja que estem massa fets a visions ideologitzades i immediatistes. La dignitat de la persona humana demana més, infinitament més. No és bo quedar-se anquilosat en un estat inferior en el qual no es percep el que la persona és en la seva veritat i profunditat. Des de la fe, l'amor humà és referència necessària per captar l'amor diví. Ho diu sant Joan: «Si algú afirmava: "Jo estimo Déu", però no estima el seu germà, seria un mentider, perquè el qui no estima el seu germà, que veu, no pot estimar Déu, que no veu» (1Jn 4,20). Veure amb uns altres ulls, amb els ulls de la fe, ens predispesa a veure en cada germà una presència invisible, Déu mateix.

De la mateixa manera, Jesús es fa visible, palpable, proper, en cada germà o germana que viu una situació de precarietat o necessitat: «Tot allò que fèieu a un d'aquests germans meus més petits, a mi m'ho fèieu» (Mt 25,40). Els nostres ulls i el nostre cor poden intuir, per un do de Déu i de forma visible, aquesta presència invisible. El «signe» en el matrimoni cristià ens porta a contemplar aquesta realitat de Déu present en la parella humana. Més encara, en paraules del papa Francesc, «la fecunditat de la parella humana és "imatge" viva i eficaç, signe visible de l'acte creador» (AL 10).

Per això, «la parella que estima i genera la vida és la veritable "escultura" vivent capaç de manifestar el Déu creador i salvador» (AL 11). D'aquí, l'afirmació inicial que conté també el sentit i la dignitat de la família humana. Per això, podem entendre que «la capacitat de generar de la parella humana és el camí pel qual es desenvolupa la història de la salvació. Sota aquesta llum, la relació fecunda de la parella esdevé una imatge per descobrir i descriure el misteri de Déu» (*ibid.*). Necessitem uns altres ulls, els ulls de la fe i llegir amb el cor, per descobrir aquesta connexió entre la visió de Déu i la de l'home i com es donen a conèixer i se sostenen mútuament.

Aleshores, quan això és traslladat a la relació amb la comunitat dels creients, que és l'Església, apareix la família com a petita Església, com a Església domèstica. Fixem-nos en aquestes paraules pronunciades per sant Joan Pau II en l'homilia de la cloenda del Sínode de la Família: «La família és manifestació i realització de l'Església, imatge viva i representació històrica del misteri de l'Església, símbol, testimoni i manifestació de la maternitat de l'Església.» I afegeix, a més, que «no és sols una manifestació de l'Església, sinó una manifestació privilegiada, necessària i imprescindible». Però sobretot això: «Estem plenament convençuts que per mitjà de la família l'Església viu i realitza la missió que li ha estat confiada.»

COMENTARI DE LA PARAULA

No impediu que els petits criats vinguin cap a mi: a ells pertany el Regne de Déu

GLÒRIA MOVÉS

Llegirem avui tres seqüències: les dues primeres versen sobre el tema del divorci i de l'adulteri, com regia en temps de Jesús, exposat en públic, a la multitud (Mc 10,1-8) i, en privat, en el si de la comunitat, als deixebles (10,10-12); la tercera gira novament entorn dels petits criats que Jesús va fer seure a taula al seu costat (vegeu 9,36) i a qui avui «convocarà» solemnement, després que els seus deixebles hagin llançat conjurs contra els qui li presentaven, considerant que aquests els feien nosa en les seves aspiracions de poder (10,13-16). Jesús «s'indigna» contra els seus deixebles per l'actitud altiva que mostraven tant envers els petits criats, a qui ells menyspreaven, com envers els portadors anònims que li presentaven «perquè els toqués» i mostrés així que ell no acceptava que fossin gent impura segons la Llei. Com ja vam comentar fa dos diumenges, el text usual altera notablement el sentit de la frase, considerant que es tracta d'uns infants a qui Jesús ha d'abraçar. No té cap sen-

tit aleshores la indignació de què Jesús fa mostra: «Deixeu que els petits criats vinguin cap a mi i no els ho impedi, perquè a aquests tals pertany el Regne de Déu.» El Regne de Déu pren connotacions molt diverses, segons sigui la mentalitat de la persona que en parla. En la ment de Jesús, els poderosos i ambiciosos no hi tenen cabuda, sinó, al contrari, «els petits criats» que es posen al servei dels altres, com també els qui l'hi presenten perquè mostri quines són les seves preferències. La darrera dita, introduïda amb una fórmula hebrea que li posa molt d'èmfasi, és terminant i categòrica: «En veritat us ho dic: Qui no acull el Regne de Déu com un criadet, en ell no entrarà en absolut.» Noteu, en l'ordre dels mots, l'exclusió total que Jesús pregona de tots aquells que no es posin al servei dels germans. S'entén ara que Jesús els hagi convocat tan solemnement, hagi imposat les mans sobre cada un d'ells i els hagi beneït.

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

QUIQUE FERNÁNDEZ

Coordinador de l'Escola d'Animació Bíblica

Són fiables els evangelis apòcrifs?

Comencem per considerar breument què són els evangelis apòcrifs. El nom prové de l'adjectiu grec *apokryphos*, que traduïm com a «ocult» o «amagat». Són textos que tracten sobre la vida i dites de Jesús o dels apòstols, de datació posterior als quatre evangelis canònics i amb una teologia allunyada de la fe de l'Església. Majoritàriament, beuen de les teories «elitistes o ocultes» del gnosticisme.

El primer escull amb el qual ensopeguem és que dins del terme «apòcrif» s'engloben textos molt diferents, tant entre ells com respecte dels canònics, cosa que ajuda a explicar per què van quedar fora del cànon. No són «fiables» en la seva integritat. Els falta el que sí que tenen els quatre evangelis canònics. Ho podem resumir d'una manera tan simple com penso que eficaç: la canonicitat dels quatre evangelis cadascun la rep dels altres tres. A Marc l'hi atorguen Mateu, Lluc i Joan; Mateu la rep de Marc Lluc i Joan... i així fins a completar-los tots quatre.

A més, a això s'hi ha de sumar un altre criteri enormement rellevant per a la decisió de l'Església: els quatre evangelis canònics van formar part, des del començament, de la vida de les primeres comunitats, de la seva predicació, pregària i celebracions. I als segles següents van confirmar aquesta elecció els Pares de l'Església. És el que anomenem la Tradició de l'Església.

Tanmateix, de la mateixa manera que s'equivocarien aquells que pretenguessin atorgar el mateix valor a uns textos «dubtosos» en la seva teologia i eclesialitat, també ho farien els qui pensessin que tot el que diuen els apòcrifs és erroni i que no ens ajuden gens. Això no és així. Alguns apòcrifs ens aporten dades interessants sobre els fets i dites de Jesús, i sobre costums de les primeres comunitats cristianes.

PER A CONSULTES:

REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge XXVII de durant l'any

Lectura primera

Gn 2,18-24

Els dos formen una sola família

Lectura del llibre del Gènesi:

El Senyor-Déu digué: «No seria bo que l'home estigués sol. Li faré qui l'ajudi i l'acompanyi.» El Senyor-Déu modelà amb terra totes les bèsties salvatges i tots els ocells, i els presentà a l'home, a veure quin nom els donaria: el nom que l'home donava a cada un dels animals era el seu nom. L'home donà el nom a cadascun dels animals domèstics i salvatges i a cadascun dels ocells, però no en trobà cap capaç d'ajudar-lo i fer-li companyia. Llavors el Senyor-Déu va fer caure l'home en un son profund. Quan quedà adormit, li prengué una de les costelles i omplí amb carn el buit que havia deixat. Després, de la costella que havia pres, el Senyor-Déu va fer-ne la dona, i la presentà a l'home. L'home digué: «Aquesta sí que és os dels meus ossos i carn de la meua carn. El seu nom serà l'esposa, perquè ha estat presa de l'espòs.» Per això l'home deixa el pare i la mare per unir-se a la seva esposa, i des d'aquell moment ells dos formen una sola família.

Salm responsorial

127

Feliç tu, fidel del Senyor,
que vius seguint els seus camins.
Menjaràs del fruit del teu treball,
seràs feliç i tindràs sort.

*R. Que el Senyor ens beneeixi
tota la vida.*

La teva esposa fruitarà com una
parra, dins la intimitat de casa teua;
veuràs els fills com plançons
d'olivera al voltant de la taula. *R.*

És així com els fidels del Senyor
seran beneïts.
Que el Senyor et beneeixi des de Sió.
Que tota la vida puguis veure
prosperar Jerusalem. *R.*

Que puguis veure els fills
dels teus fills.
Pau a Israel! *R.*

Lectura segona

He 2,9-11

*Tant el qui santifica com els qui
són santificats
tenen un mateix pare*

Lectura de la carta als cristians
hebreus:

Germans, Jesús, abaixat, va ser posat un moment per sota dels àngels, però ara, després de la passió i la mort, el veiem coronat de glòria i de prestigi, perquè Déu, que ens estima, va voler que morís per tots. Déu, que ho ha creat tot i ho ha destinat tot a ell mateix, volia portar molts fills a la glòria, i convenia que aquell qui els havia de guiar a la salvació fos consagrat pels sofriments. Tant el qui santifica com els qui són santificats tenen un mateix pare, i per això no s'avergonyeix d'anomenar-los germans.

Al·leluia

1Jn 4,12

*Si ens estimem, Déu està en nosaltres,
i dintre nostre el seu amor és tan gran
que ja no hi falta res.*

Evangelí

Mc 10,2-16

*Allò que Déu ha unit, l'home no ho
pot separar*

Lectura de l'evangelí segons sant Marc:

En aquell temps, els fariseus anaren a trobar Jesús per provar-lo, i li preguntaren si el marit es podia divorciar de la seva dona. Ell els preguntà: «Què us va ordenar Moisès?» Li respongueren: «Moisès permet de donar a l'esposa un document de divorci i separar-se.»

Jesús els digué: «Moisès va escriure aquesta prescripció perquè sou tan durs de cor. Però al principi, Déu creà l'home i la dona. Per això deixa el pare i la mare, per unir-se a la seva esposa, i ells dos formen una sola família. Per tant, ja no són dos, sinó una sola família. Allò que Déu ha unit, l'home no ho pot separar.» Un cop a casa, els deixebles tornaren a preguntar-lo sobre això mateix. Jesús els digué: «Aquell qui es divorcia de la seva dona i es casa amb una altra comet adulteri contra la primera, i si la dona es divorcia del seu marit i es casa amb un altre, comet adulteri.» [...]

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIA I)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 3)

Octubre

3. DIUMENGE

Diumenge XXVII de durant l'any, Verd. Lectures: Gènesi 2,18-24 / Salm 127 / Hebreus 2,9-11 / Marc 10,2-16

SANTORAL: Dionís l'Areopagita, b. i mr.; Francesc de Borja, prev.; Gerard, ab.

4. DILLUNS

Sant Francesc d'Assís (MO), Blanc. Lectures: Jn 1,1-2,1.11 / Salm Jn 2-8 / Lluc 10,25-37
SANTORAL: Àurea, vg.; Petroni, b.

5. DIMARTS

Témpores d'Acció de Gràcies i de petició, Blanc. Lectures: Deuteronomi 8,7-18 / Salm 1 Cròniques 29,10-12 / 2 Corintis 5,17-21 / Mateu 7,7-11
SANTORAL: Atilà, b.; Caritina, vg.; Faustina Kowalska, rel.

6. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Joan 4,1-11 / Salm 85 / Lluc 11,1-4

O bé: **Sant Bru (ML)**, Blanc.

SANTORAL: Emili, mr.; Fe, vg. i mr.; Maria de les Cinc Llagues, rel.

7. DIJOUS

Mare de Déu del Roser, Verd. Lectures: Malaquies 3,13-20a / Salm 1 / Lluc 11,5-13

SANTORAL: Julita, vg. i mr.; Marc, p.; Sergi, mr.

8. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Joel 1,13-15;2,1-2 / Salm 9 / Lluc 11,15-26
SANTORAL: Demetri, mr.; Simeó el Just, prof.

9. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Joel 3,12-21 / Salm 96 / Lluc 11,27-28. O bé: Sant Dionís (ML), Vermell; Sant Joan Leonardi (ML), Blanc.

SANTORAL: Abraham, patr.; Lluís Bertran, prev.

El Sant 5 OCTUBRE

Santa Faustina Kowalska

Els dons místics no responen al mèrit, la intel·ligència o l'esforç personal, sinó a la gratuïtat de Déu. N'és un bon exemple santa Faustina Kowalska (1905 – 1938), que va rebre la revelació de la misericòrdia divina i la missió d'escampar-la a tota l'Església.

De condició social pobre, Faustina Kowalska només va poder anar tres anys a l'escola i d'adolescent va treballar de minyona a diverses cases. Va sentir la crida a la vida religiosa i després d'uns intents fallits va entrar a les Germanes de Nostra Senyora de la Misericòrdia. En aquesta congregació sempre va exercir les tasques de portera, cuinera i jardinera. Molt devota de la Mare de Déu i dels sacraments, va començar a tenir experiències místiques, com ara visions i estigmes. Va deixar per escrit totes aquestes vivències, en les quals s'expressava la misericòrdia de Déu com a do per a tota la humanitat. A partir d'aquí la devoció a la misericòrdia divina s'ha estès a tota l'Església i és celebrada el segon diumenge de Pasqua. Santa Faustina Kowalska va ser canonitzada per Joan Pau II l'any 2000.

El Rosari

CONSOL MUÑOZ
Franciscana missionera

El mes d'octubre solem denominar-lo mes del sant Rosari. És un mes dedicat, específicament, a posar-hi més atenció i resar-lo amb devoció.

Sant Pau VI, a l'exhortació apostòlica *Marialis cultus*, va subratllar el caràcter evangèlic i cristològic del Rosari. En el n. 44 diu: «S'ha posat més llum sobre l'índole evangèlica del Rosari, perquè treu de l'Evangeli l'enunciat dels misteris i les fórmules principals... Pregària evangèlica, per tant, el Rosari, com avui dia, potser més que en el passat, el denominen els pastors i estudiosos.» I al n. 46 continua: «Pregària evangèlica centrada en el misteri de l'encarnació redemptora, el Rosari és, doncs, pregària d'orientació profundament cristològica.» En el n. 55 tanca el paràgraf amb aquesta bonica reflexió: «...el Rosari és una pregària excel·lent, però el fidel s'ha de sentir lliure, atret a resar-lo, en serena tranquil·litat per la intrínseca bellesa que té.»

Sant Joan Pau II, en la carta apostòlica *Rosarium Virginis Mariae*, publicada en el marc de l'Any del Rosari, també especifica que el Rosari «encara que es distingeix pel caràcter marià, és una pregària centrada en la cristologia. En la sobrietat de cada part, concentra en ella la profunditat de tot el missatge evangèlic, del qual és com un compendi» (n. 1). En el n. 16 fa una definició de Rosari: «El Rosari és alhora meditació

i súplica. La pregària insistent a la Mare de Déu reposa en la confiança que la seva materna intercessió ho pot tot davant del cor del Fill... En el Rosari, mentre supliquem a Maria, Ella intercedeix per nosaltres davant del Pare i del Fill, pregant amb nosaltres i per nosaltres.»

En el n. 38 de la seva carta apostòlica, concreta els dies de la pràctica del res del Rosari, quan escriu: «Segons la praxi corrent, dilluns i dijous estan dedicats als "misteris de goig", dimarts i divendres als "de dolor", dimecres, dissabte i diumenge als "de glòria". On introduir el "misteri de llum"? Considerant que els misteris de glòria es proposen seguits dissabte i diumenge, i que dissabte és tradicionalment un dia de marcat caràcter marià, sembla aconsellable traslladar a dissabte la segona meditació setmanal dels misteris de goig, en els quals la presència de Maria és més destacada. Així queda lliure el dijous per a la meditació dels misteris de llum.» «Tanmateix, aquesta indicació no pretén limitar una convenient llibertat a l'hora de meditar personalment i comunitàriament, sobretot, les coincidències litúrgiques que poden suggerir adaptacions oportunes. Allò veritablement important és que el Rosari es comprengui i s'experimenti, cada vegada més, com un itinerari contemplatiu.»

El president Sergio Mattarella va intervenir a través de videoconferència.

Celebració del 42è Meeting de Rímini

GIORGIO CHEVALLARD

«La valentia de dir jo.» Aquesta frase de Kierkegaard va ser el lema del darrer Meeting de Rímini, celebrat entre el 20 i el 25 d'agost, amb una presència física important malgrat la pandèmia: 110.000 metres quadrats, 75 trobades, 12 mostres, 15 espectacles, a més de manifestacions esportives i activitats per a infants. Gairebé totes les trobades es van retransmetre en *streaming* per internet, amb traducció a l'espanyol. Dos mil voluntaris ho van fer possible.

A la inauguració es va llegir el missatge enviat pel papa Francesc, el qual va subratllar la necessitat de «tornar a començar». «Però això no és automàtic, perquè en tota iniciativa humana hi ha implicada la llibertat», va comentar el Sant Pare. Durant la pandèmia, «molts han dit: "soc aquí"». La societat necessita persones responsables, però la valentia no ens la podem atorgar nosaltres mateixos... «D'on pot venir, llavors, la valentia de dir "jo"?», es va preguntar el Papa. De la trobada amb persones vives i, sobretot, «de la trobada amb Crist».

«Deixar-se aferrar i guiar pel seu amor amplia l'horitzó de l'existència, ens proporciona una esperança sòlida que no defrauda. La fe no és un refugi per a gent pusil·lànim, sinó que eixampla la vida. Fa descobrir una gran crida, la vocació a l'amor», va assegurar Francesc. I va afegir: «La raó pregonada de la valentia del cristià és Crist. La seguretat de la fe ens posa en camí i fa possible el testimoni i el diàleg amb tothom.» És aquesta una característica essencial del Meeting, ma-

nifestada, per exemple, amb una trobada i un autèntic diàleg entre tots els responsables dels partits polítics italians.

Molt potent i clar va ser també el missatge, en directe a través de videoconferència, de Sergio Mattarella, president d'Itàlia. «La pandèmia ha mostrat la nostra feblesa; necessitem els altres. Cal el coratge de la responsabilitat; per exemple, vacunar-se. Això ens fa lliures (la meua llibertat es realitza amb la dels altres), amb una vocació al respecte i al diàleg», va comentar el president italià.

L'Afganistan demostra que la llibertat i la democràcia no es poden donar per descomptades. Europa no es pot tancar en ella mateixa i criticar els països que han dit que no acolliran pròfugs afganesos. Llibertat i responsabilitat van de bracet pel bé comú. Ens calen cossos intermedis per al desenvolupament de tothom, com expressa la Doctrina Social de l'Església. Ens cal un desenvolupament sostenible i equilibrat. Cal reforçar la sobirania comunitària «perquè el món necessita la civilització d'Europa».

Bernard Scholz, president del Meeting, va obrir la trobada amb una reflexió sobre la persona, sobre el sentit del que és humà, sense el qual l'economia i la política perdrien el seu significat. Va esmentar tres eixos principals: educació i formació (amb atenció especial a la feina juvenil), creació de feina digna i necessitat de transició a un desenvolupament sostenible.

El lema del Meeting del 2022 serà: «Una passió per l'home.»

Gairebé totes les trobades es van retransmetre en «streaming» per internet

Postals des d'Andalusia

Han tornat les processons

Andalusia ja ha estrenat les primeres processons al carrer, en un ambient de goig i gran participació. Tornen les imatges, els portants, la religiositat popular, la mirada cap al cel, el rumor d'una nova transcendència que ens convida a contemplar la vida més enllà del pur materialisme i relativisme. Els andalusos contempen les seves imatges com a «mediacions de la humanitat de Crist, de Maria i dels sants», en expressió magnífica de la litúrgia. Fem «visible» el que és «invisible». I col·loquem en aquesta imatge, no només l'art, la cultura i la història, sinó alguna cosa molt més important: el cor i els sentiments.

La processó és una metàfora en viu i en directe de les nostres vides. La processó «surt» dels temples, símbol de la nostra entrada a la vida; recorre els carrers, en una caravana multicolor d'esperança, igual que nosaltres recorrem els nostres camins, d'acord amb la vocació i la professió triada; i, finalment, la processó «torna» al temple, a la Jerusalem celestial, fita final i gloriosa de la nostra existència, conforme a les exigències de la vida cristiana, entrant finalment al regne del cel i aconseguint la plenitud de la nostra vida en la intimitat amb Déu.

Han tornat les «processons» amb les nostres imatges a nombrosos pobles d'Andalusia, com manifestacions de fe i cants d'esperança. Mouen ments i cors, certament, però sobretot, encimbellen sentiments, i els impregna d'aquests valors que aquesta hora vol enterrar en l'oblit, per «utilitzar» només el que és palpable, el que és visible, el que és manejable, el que és «políticament correcte», el que «produeix dividends» de qualsevol casa i en qualsevol àmbit.

Tant de bo que, a poc a poc, s'allunyi la pandèmia i torni la normalitat. Tant de bo que ens sentim més lliures, més segurs, més responsables, més humans. Tant de bo que tornin les «processons» pels carrers i pels cors.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

L'estigma de la malaltia mental

Hi ha un percentatge «alarmant» de joves que pateixen depressió o ansietat. És una situació molt greu de la qual només en coneixem la punta de l'iceberg. L'estigma impera!

Fins i tot, he trobat un cert desdeny dins d'algunes comunitats religioses. L'estigma perdura!

Si en aquests joves disminueix l'autoestima, l'estigma existeix en major o menor grau.

Hi ha molts indicis de l'eficàcia de l'espiritualitat enfront de tota mena de malalties. La malaltia no és aliena al cristianisme; la mental, tampoc.

La majoria d'aquestes patologies es poden curar o estabilitzar, si ens apropem més a Déu.

JOSEP VIDAL BORRÀS
Lleida

Un futur per a l'Església

En aquests temps tan líquids i volàtils, l'Església podria ajudar les persones que pateixen per manca de referents fermes. Amb tota humilitat, amb la màxima senzillesa i amb voluntat acollidora, el missatge i el testimoni de Jesús de Natzaret són una opció digna de ser tinguda en consideració.

«Déu és Amor», deia el papa Benet XVI, i això és la base de tot. Les paràboles del bon samarità que té cura d'un necessitat, la del fill pròdig amb un pare que l'acull després de fer-ne de tots colors i la dels vinyaters que volen treballar, no troben feina però cobren, etc., són clares. Fa dos mil anys que se'ns proposa estimar Déu i el proïsme, respectant la dignitat de tothom.

Ben cert que en el transcurs dels temps a l'Església hi ha moltes llums i moltes ombres; era i és humana i feble. Avui és urgent fer un gran esforç per separar el nucli central del missatge, l'amor, d'allò que són afegitons de cada època. Vet aquí un camp on hi ha molta feina per fer.

Escau recordar que el missatge evangèlic, la Bona Nova, demana respecte per a tothom, evitar tot tipus d'abús i una relació transparent amb els diners i el poder. El papa Francesc així ho defensa sempre. No es poden servir dos senyors, o servim Déu i els pobres o servim els poders fàctics del món.

FERRAN PONT I PUNTIGAM
Terrassa

Mascotes o nens?

El notable descens de la natalitat al nostre país ha comportat un preocupant envelliment de la població. L'any 2020 es van registrar les xifres més baixes de naixements en els darrers 80 anys amb la qual cosa el relleu generacional ja és un problema. Però, amb tot, el nombre de mascotes censades és el doble que el de naixements.

Tenim 6.265.153 nens menors de catorze anys davant de 13 milions de mascotes censades. La crisi econòmica i l'atur han influït, sens dubte, en la decisió de tenir fills, però una mascota tampoc no es manté de franc. El canvi de mentalitat en la societat és evident perquè un fill suposa una responsabilitat, una dedicació i una atenció que limita la llibertat personal, a la qual cosa molts no estan disposats a renunciar.

LOURDES CAMPS CARMONA
Barcelona

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Són nombroses aquestes composicions poètiques dedicades a l'evangelista

Goigs a llaor de sant Mateu

NORA VELA
Filòloga

A mitjan segle XVIII, els goigs dedicats a l'evangelista sant Mateu van tenir una àmplia difusió a partir d'una lletra comuna que es podia cantar a qualsevol lloc on fos venerat. Com que no indicaven l'indret on l'apòstol era objecte de devoció, a la darrera cobla es podia llegir de forma imprecisa: «Suplicam-vos humilment / tots los de aquest veynat...» Aquest escrit va permetre que moltes parròquies, esglésies i oratoris poguessin disposar d'uns mateixos fulls de goigs i de moltes còpies per repartir-los i cantar-los arreu.

La lletra començava per identificar l'evangelista com a «secretari» de Déu i feia així: «Secretari sou de Déu / Evangelista Sagrat, / siau lo nostre Advocat, / Vós gloriós Sant Matheu.»

Els exemplars conservats més antics van ser estampats a Barcelona per la família de Bartomeu Giralt, vídua Maria Àngela i hereus, tots a l'obrador de l'antic carrer de Sant Gaietà. La imatge xilogràfica, que s'estampava juntament amb les vuit estrofes, representava l'apòstol assegut davant d'un escriptori típic del segle XVIII, amb un volum on escrivia el que un àngel aparegut sobre seu li anava dictant.

Inspiració celestial

Tradició iconogràfica aquesta que recollia una vella representació prou acceptada per artistes des

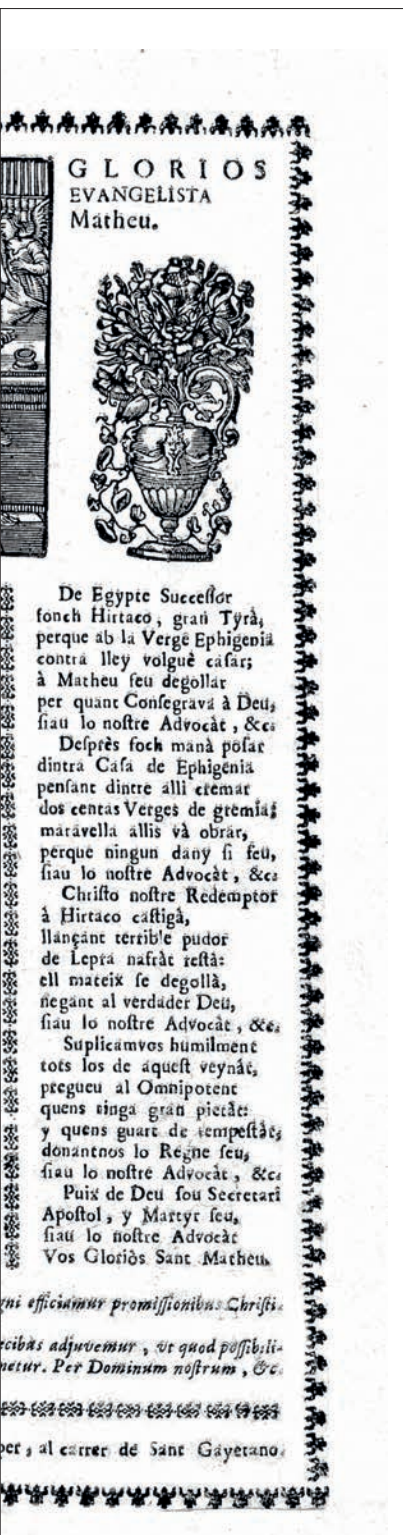
Els exemplars més antics van ser estampats a Barcelona.

del Renaixement i el Barroc, ja que interpretaven la inspiració celestial de l'evangelista en escriure el seu text com un «dictat» de la divinitat. Igualment, el seu era considerat com l'evangelí escrit més antic, i l'únic que ens ha arribat redactat en llengua no llatina.

El fet d'estar reconegut com a «secretari de Déu...» va ser repetit moltes vegades en els goigs i, en arribar el segle XX, van voler sublimar-lo canviant el nom de la com-

Als goigs, al llarg del temps, a sant Mateu se'l descriu com a «secretari» i fins i tot «emissari de Déu»

Goigs impresos a Terrassa
l'any 1972.

**GOIGS EN LLOANÇA
DEL
GLORIOS APOSTOL SANT MATEU**
EXCELS PATRO DELS FUNCIONARIS DE L'EXCM. I MOLT ILTRE.
AJUNTAMENT DE TERRASSA

Puix foreu màrtir per Déu,
al Qui vai glorificar:
Protegiu-nos Sant Mateu,
per nostra ànima salvar.

A Cafarnaum sou princep
entre els rics arrendadors,
que cobraven els impostos
dels romans emperadors.
Vostra profitosa tasca
no us va dordre abandonar.
Protegiu-nos...

Críst amb gran misericòrdia
va invitar-vos pietós,
amb sos mots d'amor divina,
per fer el camí venturós.
Sens pensar-ho vai seguir-lo
puix vostre cor li vai dar.
Protegiu-nos...

Com model d'alta constància,
diligent, vora Jesús,
apreneu la Llei Divina,
i dels pecats féu refús.
Per això de Críst la vida
fidelment vai anotar.
Protegiu-nos...

Vostre Evangeli admirable
santifica tots els cors,
i és per això que guanyàveu
cada jorn cèlics tesoros.
La doctrina salvadora
no us canseu mai de sembrar.
Protegiu-nos...

Predicant, tots convenciu,
puix foreu veraç model,
per a qui amb fe us escolta
tot fent via vers el Cel.
Mes el tirà ja cercava
la vostra tasca acabar.
Protegiu-nos...

El martiri van donar-vos
en aquell lloc venturós,
on s'ofrena el sacrifici
del Divi Verb gloriós.
Amb la sang vostra marcàreu
donant-vos a Déu, l'altar.
Protegiu-nos...

En la Ciutat ds Terrassa
sou Vós el Patró excel·lent
dels qui portem a bon terme
els fins de l'Ajuntament.
Feu que sia nostra tasca,
llum del qui hi va a consultar.
Protegiu-nos...

Feu que avui, demà i sempre,
mai no minvi nostre afany
per ennoblir més Terrassa
i donar-li sempre un guany.
Guany que acreixi més la glòria
d'aquesta Ciutat preclar.
Protegiu-nos...

Puix foreu màrtir per Déu,
al Qui vai glorificar:
Protegiu-nos Sant Mateu,
per nostra ànima salvar.

Y. Anunciaren les obres de Déu. R. I compregueren els seus fets.
P R E G U E M
Senyor, que siguem ajudats per les pregàries de Sant Mateu, Apòstol i Evangelista; per tal que allò
que per nosaltres no podem obtenir, ens sigui abundantment concedit per la seva intercessió.
Amen.

La bella xilografia vuitcentista del gloriós apòstol fou obrada per Mujica i Capuz. El text és antic i anònim, revisat i
adaptat per Ricard Vives i Sabaté, autor de les dues darreres estrofes que comencen: En la Ciutat... i Feu que avui...
Any del Senyor 1972.

petència rebuda, i de «secretari»
va passar a ser «emissari de Déu»
en els goigs de Canet de Verges,
municipi de Girona, fets l'any 1930.

Les repercussions posteriors a
l'ofici de «secretari», al·ludit a la co-
bla d'entrada dels goigs, van portar
a recordar que la primera «trobad»
de Jesús amb Mateu va ser quan el
veié assegut en una parada recap-
tant impostos per als romans, i com
el va convidar a seguir-lo.

Aquest «oficial», que serviria al

seu moment per «prendre» decisi-
ons documentades, a Terrassa els
va inspirar per fer-lo «patró» dels
funcionaris de l'Ajuntament, tot
explicant, als goigs corresponents
del 1972, com sant Mateu reeixia
quan «cobraven els impostos / dels
romans emperadors. / Vostra pro-
fitosa tasca...».

Paral·lelament, també a Perpi-
nyà l'havien suplicat, en uns goigs
de l'any 1931, que en haver d'apun-
tar els noms dels bons fidels per

Cobles de l'Ermita i Font de Sant Mateu

A la costa de Llevant
hi ha una muntanya molt alta,
on la seva font no hi falta
ni el seu corresponent Sant.

A dalt d'ella s'hi venera
nostre apòstol Sant Mateu,
puix una ermita hi veureu
on el Sant s'hi desespera.

Corrent molt sofí martiri,
però allà patíx turment,
puix hi passa molta gent
i ningú li porta un ciri.

Sort que veu prou la claror
pels foradats de la porta,
així escapa un xic suporta
tan escassa devoció.

Mes si és escassa pel Sant
per la font és abundosa,
puix l'aigua fresca com rosa
glaja el got quan va rajant.

Hi ha qui d'aigua no en beu mai,
i, si és ben poca, és precis
barrejar-hi un xic d'anís
o bé un xic de Calisay.

Per a refrescar el porró
no hi ha aigua com aquella,
i per coure la costella
la gent hi va en processó.

Si n'hi veureu de gentada
allargassada a l'herbei!
sota arbres de tota llei
que fan ombra regalada!

com teniu un tracte afable
amb vos per sempre vindria.

Si, amics meus, aquí em teniu!
feu-ne vostra voluntat,
ompliu-me curull el plat,
ja que és rigorós l'estiu.

Feu-me riure, però atipeu-me,
que en l'arròs no hi ha engany;
del rostit surti xampany,
brindem tots i alegreu-me.

Un cop tots ben inspirats
cantem, saltem, fem desori,
sigui el nostre purgatori
la pujada a Sant Mateu!

S. P. Riera

Premià de Dalt.

Un ventíjol saníto
us refresca lo clatell
mentre buideu el cistell
per a preparar l'arròs.

Si al pla teniu desgràcies
allà tot ens reconforta,
veient bullir la cassola
sota d'aquelles acàcies.

Si al pla la calor ens rosteix
quan som al fort de l'estiu,
allà tota cuca hi viu
i viu contenta i frueix.

Frueix de naturalesa
trobant-la sana i formosa,
i tot esperit reposa
contemplant tanta bellesa.

Per això quan vireu dir:
s'ha d'anar a Sant Mateu
responguí: gràcies a Déu,
ja hi podeu comptar amb mil

Puix que vostra companyia
ha estat sempre agradable;

Transcripció actualitzada del text del full *Cobles de l'Ermita i Font de Sant Mateu*,
de S. P. Riera, Premià de Dalt. Granollers: Imp. Cucurella, [s.a.]

AMICS DELS GOIGS

entrar al cel, «feu-nos trobar en la llista / dels ben amats
del Bon Déu».

Partitura incorporada

Definitivament, i de forma més actual, els últims goigs
que Esplugues dedica al seu patró, amb partitura incor-
porada, pregunten pels seus gestors i la tasca que han de
fer quan li demanen: «Porteu llum a qui governa, / qui el
vaixell mena a port, / qui carrega a ses espatlles / respon-
sable, l'horitzó...»

Posteriorment, i també llegint altres textos diferents, la
parròquia de Sant Mateu de Vilanna, del bisbat de Girona,
oferia uns goigs el 1947. S'hi parlava de la formació acurada
que devia tenir el sant per exercir el seu primer ofici, ja
que expliquen que era «De nivell més elevat / en cultura i
en finor / que els companys d'apostolat...» i es comentava,
dues estrofes més avall, que «L'Evangeli haveu escrit... /
en el mes castiç hebreu», tot fent referència a la llengua
en què s'expressava i que inicialment hem comentat.

Si Esplugues de Llobregat va començar per dedicar-li
goigs en ser el seu patró des del segle XVIII, Premià de
Dalt, que tenia una bonica capella dedicada a ell al cim de
la serra de Sant Mateu, va multiplicar uns goigs seus des
del segle XIX que feia imprimir des de Barcelona o des
de la mateixa vila. Els epítets de «secretari», «escollit per
Déu membre de l'apostolat» o «de un publicano odiado
/ forma un Apòstol sagrado» són expressats i cantats en
molts fulls repartits al setembre.

Goigs editats a Premià
de Dalt el 2017.

Caire festiu

Modernament, unes *Cobles de l'ermita i font
de Sant Mateu*, de caire festiu, mantenen la
tradició i expliquen com en època calorosa —
recordem que el 21 de setembre és la festivitat
de sant Mateu— s'acosten des dels voltants de
Premià per lloar-lo malgrat l'esforç del camí
costerut: «A la costa de Llevant / hi ha una
muntanya molt alta, / on la seva Font no hi
falta / ni el seu corresponent Sant. / (...) Un
cop tots ben inspirats / cantem, saltem, fem
desori, / sigui el nostre purgatori / la pujada a
Sant Mateu.»

Els goigs més moderns acostumen a in-
corporar la partitura als fulls. És el cas dels
editats per a la colònia industrial de l'Ametlla
de Merola, amb música de Gaietà Casadevall;
els de Sant Mateu de Bages, amb partitura de
Josep M. Riubrogent del 1978, o els de Vallirana,
harmonitzats per Manuel Pastó el 1982, entre
d'altres. Són poblacions que també canten
l'evangelista a finals de l'estiu, tot tenint els
seus goigs davant per entonar-los quan s'aca-
barà el bon temps, perquè ja se sap que «per
sant Mateu, l'estiu adeu», que diu el refranyer.

LUNET
FACILITY SERVICES

**EL BENESTAR SEMPRE
COMENÇA AMB UN SOMRIURE**
- Mare Teresa de Calcuta

lunet.es
comercial@lunet.es · 902 010 977

30

L'AMOR APASSIONAT és una expressió natural de l'amor conjugal

Ben conscient que allò que vol escriure causarà sorpresa en més d'un lector, Francesc ha començat amb una pregunta que obrirà la porta a un tema prou espinós, però que ell està decidit a afrontar sense contemplacions: si en aquesta exhortació estem tractant de l'amor conjugal, *per què no parlar dels sentiments i de la sexualitat en el matrimoni?* Vegem-ho.

«Segons el Concili Vaticà II, l'amor conjugal "abasta el bé de tota la persona. Per tant, pot enriquir amb una dignitat peculiar les expressions del cos i de l'esperit, i ennoblir-les com a signes especials de l'amistat conjugal" (*Gaudium et Spes*, 49).

Per aquest motiu, un amor sense plaer ni passió no és suficient per simbolitzar la unió del cor humà amb Déu: "Tots els místics han afirmat que l'amor sobrenatural i l'amor celestial troben els símbols adequats en l'amor matrimonial, i no tant en l'amistat, en el sentiment filial o en la dedicació a una causa. I el motiu rau justament en la seva totalitat" (A. Sertillanges).

Així doncs, per què no aturar-nos i dedicar una estona a parlar dels sentiments i de la sexualitat en el matrimoni?» (AL 142).

Francesc respon a aquesta pregunta i ens parla, amb tanta llibertat com claredat, de desitjos, sentiments i emocions, és a dir, de les *passions* en la vida matrimonial. Per ventura pot haver-hi vida matrimonial sense un amor apassionat?

«Els desitjos, els sentiments, les emocions, tot allò que els clàssics anomenaven *passions*, ocupen un lloc important en la vida matrimonial. Tots afloren quan 'un altre' es fa present i es manifesta en la vida d'una persona.

És propi de tots els éssers vivents apropar-se a altres persones i coses, i aquesta tendència s'expressa sempre mitjançant signes afectius: plaer o pena, alegria o tristesa, tendresa o temor. Són el pressupòsit de l'activitat psicològica més elemental. Els éssers humans viuen en aquesta terra, i tot el que fan i tot el que cerquen està carregat de passió» (AL 143).

Jesús no va dissimular les emocions que experimentava quan es relacionava amb altres persones, i aquestes manifestacions de la seva sensibilitat mostraven fins a quin punt el seu cor humà restava obert als altres (cf. AL 144).

També nosaltres experimentem emocions, desitjos i passions, i d'aquesta manera mostrem que som éssers humans.

«Experimentar una emoció no és una cosa moralment bona o dolenta en ella mateixa. El despertar d'un desig o d'un rebuig no és pecaminós ni reprotxable. El que és bo o dolent és el que nosaltres fem moguts o influenciats per una passió determinada.

Però quan les passions són promogudes o buscades, i a causa d'elles realitzem males accions, el mal es troba en la decisió d'alimentar-les i en els actes dolents que se'n deriven. En aquesta línia, sentir-me atret per algú no és necessàriament una cosa bona. Si la meva atracció per aquesta persona fa que intenti dominar-la, aleshores la meva passió estarà al servei del meu egoisme. Creure que som bons només perquè tenim bons sentiments és un gran engany.

Hi ha persones que se senten capaces d'un gran amor només perquè tenen una gran necessitat d'afecte, però són incapaces d'esforçar-se per la felicitat dels altres. Viuen obsessionats pels seus propis desitjos i necessitats. En aquests casos, les emocions distreuen dels grans valors i oculten un egocentrisme que fa impossible experimentar una vida sana i feliç en família» (AL 145).

És a dir, si una passió em condueix a realitzar un acte que no és correcte, la maldat residirà en la decisió d'alimentar-la i de provocar l'acte no correcte, no en la passió. De fet, aquesta mateixa passió podria haver provocat una bona acció.

«Si una passió acompanya un acte lliure, aquesta passió pot expressar la importància d'aquest acte. L'amor matrimonial porta a procurar que tota la vida emocional dels cònjuges esdevingui un bé per a tota la família i estigui al servei de la seva vida en comú.

La família és madura quan la vida emocional dels seus membres es transforma en uns sentiments que ni disminueixen ni obscureixen els grans valors i opcions, sinó que són expressió de la llibertat de cadascú, brollen d'aquesta mateixa llibertat, l'enriqueixen, l'embelleixen i la fan més harmoniosa, per al bé de tots» (AL 146).

- Et sembla oportú que el papa Francesc hagi tractat de 'les passions' en la vida conjugal tal com ho ha fet?
- En plantejar la qüestió del matrimoni i de l'amor conjugal, de vegades s'ha posat l'accent més en les prohibicions que en les orientacions. Quins motius poden haver justificat aquesta opció?

Els rotífers són microscòpics, d'unes quantes micres de grandària, amb unes característiques molt especials.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Hi ha animalets que mantenen la possibilitat de reviure després d'anys d'estar com morts al gel

FRANCESC NICOLAU

Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

És la troballa que ha fet l'equip d'uns científics russos de l'Institut de Problemes Fisicoquímics i Biològics en Edafologia. Ho han publicat a la revista *Current Biology* aquest mes de juny passat. Es tracta del cas més prolongat de supervivència de rotífers congelats perquè el gel en què es trobaven feia uns 24.000 anys que s'havia format.

Els rotífers constitueixen un embrancament molt singular dins del regne animal. Són molt petits, microscòpics, d'unes quantes micres de grandària, amb unes característiques molt especials. Se'n coneixen unes 2.000 espècies diferents. Molts d'ells són de reproducció partenogenètica, és a dir, sorgeixen d'òvuls no fecundats, o sigui que tots són femelles: ponen ous i aquests ous sense res més ja es desenvolupen per esdevenir individus adults.

En el cas present, els investigadors van perforar una massa de gel al nord-oest de Sibèria fins a assolir una capa de permagel de 3,5 metres de profunditat. Aquest permagel de 24.000 anys d'existència (ho van calcular amb precisió) havia actuat com una nevera excel·lent. La sorpresa

va ser quan van examinar l'interior del glaç: es trobaren que hi havia rotífers del tipus bdelloide que es posaven a reviure en trobar-se ara amb aigua líquida. D'aquest tipus de rotífers ja se sabia que tenen, entre altres habilitats, la d'aturar el seu metabolisme sempre que es troben en situacions adverses (s'anomena criptobiosi, aquesta capacitat), però qui podia sospitar que aguantessin sense manifestació de vida durant vint-i-quatre mil·lennis per tornar a viure ara com si res! La nevera natural en què es trobaven va contribuir-hi, perquè a l'aire lliure la criptobiosi no dura gaire; no havent-hi metabolisme els compostos orgànics acaben descomponent-se i ve la mort, però es veu que això no passa quan la temperatura és molt per sota del zero.

Com podeu veure, moltes vegades els científics ens surten amb novetats insospitades. I aquesta vegada la troballa suggereix una pregunta: hi ha potser també animals més grossos que tenen la capacitat de la criptobiosi? No ho sabem ni en podem dir res. Només Déu ho sap!

GENT DE CASA

Jaume Barrera

Jaume Barrera i Escudero va ser un literat, historiador i sacerdot nascut a Barcelona el 25 de juliol, dia de Sant Jaume, del 1879. Va ingressar al Seminari de Barcelona als 14 anys, i s'hi va estar fins als 17, quan ingressà als Fills de la Sagrada Família, quan encara l'Institut estava dirigit pel seu fundador, sant Josep Manyanet, on va emetre els vots. Va estudiar filosofia escolàstica i teologia dogmàtica fins que, als 25 anys, en morir el seu pare, va haver de fer-se càrrec de la seva mare i els seus germans més petits, i va abandonar els estudis eclesiàstics el 1906.

Amb tot, no deixà de col·laborar publicant articles en algunes revistes catòliques, però als 37 anys, el 1916, havent encarrilat parcialment la situació familiar, va reingressar al Seminari disposat a acabar els estudis eclesiàstics, cosa que va assolir. El 1918 va ser professor del preparatori de llatí al Seminari, i el trobem plenament incorporat a la tasca docent l'any 1921, sempre en assignatures de llatí, humanitats, història d'Espanya o de l'Església, i des del 1925 de francès, llengua que dominava perfectament. També durant uns anys va ser professor a l'Escola de Bibliotecàries.

Va ser director de la Biblioteca Pública Episcopal de Barcelona entre el 1918 i el 1936, i el 1942 va recuperar-ne el càrrec, poc abans de la seva mort. També des del 1912 col·laborava en el diari *El Correo Catalán*, redactava la secció religiosa i exercia la crítica

literària, publicava articles també en català, tot i ser dissident de la unificació gramatical de Pompeu Fabra. Fou un gran coneixedor de la literatura catalana medieval i de l'obra dels Torres Amat, sobre els quals el 1922 va fer el seu discurs d'ingrés a l'Acadèmia de les Bones Lletres.

En temps de la Generalitat republicana també ensenyava retòrica llatina, castellana i catalana, però una de les tasques encomanades, oficialment des del 1927 en temps del bisbe Ramon Guillaumet, tot i que molt abans ja havia fet dictàmens que li encarregaven, va estar a la comissió de vigilància, la censura de les obres que passaven per la llicència eclesiàstica.

Alt, prim, de certa elegància, mossèn Barrera, personatge complex, és un gran oblidat de la nostra història, quan la seva labor per la recuperació del monestir de Poblet va ser cabdal. Secretari del Reial Patronat de Poblet, a les ruïnes del qual es va vincular des del 1925, amic de Toda i de tants altres, encara va poder viure la restauració de la vida monàstica poc abans de la seva mort.

Acabada la guerra, va retornar a la docència, també a la comissió de vigilància. Residia llavors al tercer segon del número 15 del carrer Banys Nous de Barcelona, on a la tardor del 1942 el va sorprendre una breu però greu malaltia. Va morir el dia de la Puríssima, el 8 de desembre del 1942, als 63 anys.

JOAN PALLARÈS-PERSONAT

Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

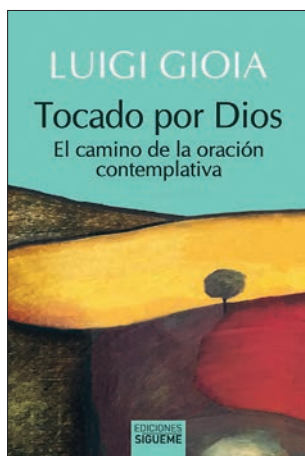
La seva labor per la recuperació del monestir de Poblet va ser cabdal.

ENRIQUE DE OSSÓ

Tesoro de los Amigos de Jesús
 Fonte-Editorial Monte Carmelo,
 2021, 151 pàg.

Amb motiu del 125è aniversari de la mort de sant Enric d'Ossó, la Companyia de Santa Teresa de Jesús presenta una nova edició d'un dels llibres que va escriure el seu fundador. Actual i pràctic, aquest devocionari infantil té tots els elements catequètics dels nous temps, però conserva l'encant de l'obra inicial.

LUIGI GIOIA

Tocado por Dios
 Ediciones Sígueme, 2021, 176 pàg.

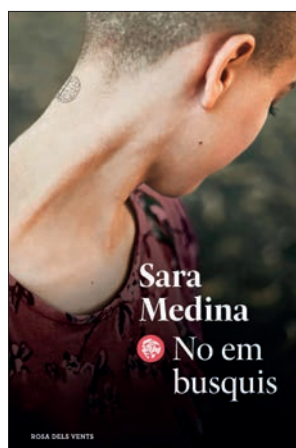
A través d'aquestes pàgines, l'autor ens guia cap a la pregària contemplativa, i pren com a referència la Sagrada Escripura, la tradició espiritual i la seva experiència personal. De la seva mà aprenem que la pregària consisteix a deixar-nos trobar per un Déu que ens perdona i que ens dona ulls nous per veure la realitat a la llum del seu amor.

JOYCE RUPP

La taza de nuestra vida
Guía para progresar espiritualmente
 Narcea Ediciones, 2021, 197 pàg.

Des d'una perspectiva creativa i nova, l'autora ens convida a aprofundir en l'espessor de la pregària i la trobada amb Déu. Per a això, es val d'un símbol de la vida quotidiana: una tassa convertida en got sagrat. La tassa és la metàfora de la vida; per omplir-la, necessita ser buidada.

SARA MEDINA

No em busquis
 Rosa dels Vents, 2021, 304 pàg.

La Sílvia, una executiva de la part alta de Barcelona, descobreix que el seu fill Martí s'ha saltat la teràpia per lluitar contra l'addicció a les drogues i ha desaparegut sense deixar cap rastre. Només en rep un missatge al mòbil: «No em busquis.» Baixarieu a l'infern per trobar allò que més estimeu?

BARBARA PYM

Quartet de tardor
 Editorial Les Hores, 2021, 225 pàg.

L'Edwin, en Norman, la Letty i la Marcia treballen a la mateixa oficina de Londres, superen la seixantena i estan a punt de jubilar-se. No tenen parella i no viuen amb cap membre de la seva família propera, però pateixen el mateix problema: la soledat. Aquesta novel·la és un advertiment contra el fet de deixar que la nostra vida sigui massa petita i privada.

ANNE STERN

Luces y sombras en Berlín
 Maeva, 2021, 347 pàg.

Berlín, 1922. Hulda Gold és una llevadora intrèpida, tenaç i molt apreciada al barri on viu. A causa del seu tarannà compromès, la Hulda és propensa a ficar-se en problemes. Quan una de les seves pacients es mostra molt afectada per la mort aparentment accidental d'una veïna, la jove no pot evitar ficar-hi el nas.

CRÍTICA DE TEATRE

ANDREU SOTORRA
andresotorra@gmail.com

A mesura que es van perfilant els caràcters dels dos únics personatges de *Començar*, la primera obra versionada al català de l'autor David Eldridge (Romford, Regne Unit, 1973), em ve a la memòria un dels títols de l'escriptora Montserrat Roig, *Digues que m'estimes encara que sigui mentida*. Faig aquesta compa-

Digues que m'estimes encara que sigui mentida

ració perquè el que els personatges es demanen l'un a l'altre, gairebé sense paraules, s'adiu del tot amb la sentència que Montserrat Roig va deixar també per a la posteritat: la necessitat de rebre estimació ni que aquesta estimació sigui falsa.

A *Començar*, obra nova de trunca, estrenada a Londres el 2017, hi ha un registre de diàleg que l'autor David Eldridge, potser inconscientment, sembla que manllevi d'aquell registre tan característic de Harold Pinter: frases curtes, monosíl·labs, silencis, insinuacions, fugides d'estudi, preguntes sense resposta, respostes sense pregunta...

Aquest registre, més accentuat a l'inici de l'obra, va progressant a mesura que avança la trama mentre els dos personatges es deixen anar a partir de la seva fredor. Ella, desinhibida i mestressa del que vol. Ell, tímid,

indecís, espantadís i insegur del que vol. I dic «trama» perquè en una aparent conversa de noranta minuts on sembla que no passi res es van destapant i descobrint els secrets de cadascun dels dos personatges, dues ànimes perdudes que es busquen per fugir de la seva buidor.

El dramaturg, traductor i director Pau Carrió (Barcelona, 1981) s'ha fet seva la història de David Eldridge i l'ha adaptada amb tanta precisió al paisatge d'aquí que un s'oblida que sigui una traducció d'una obra que ja ha captivat molts espectadors a fora.

L'actriu Mar Ulldemolins (Laura) i l'actor David Verdaguer (Dani) donen vida a aquesta parella de desconeguts que s'han quedat sols després d'una festa d'amics al pis d'ella. Una nit de dissabte, sense que ni ara ni aquí es pugui desvelar, per respecte als espectadors, què és el que pot ser que hi passi.

Demà és diumenge. Un diumenge que podria ser com el que relata la Laura, ple de desitjos, com si fos un somni. Una nit i un diumenge que poden canviar la vida sense vida dels dos. En definitiva, una nit i un diumenge per descobrir si l'un pot dir a l'altre que l'estima... encara que sigui mentida.

© David Ruano

L'actriu Mar Ulldemolins i l'actor David Verdaguer protagonitzen l'obra «Començar» a La Villarroel.

«COMENÇAR (Beginning)»,
de David Eldridge

TRADUCCIÓ I ADAPTACIÓ: Pau Carrió
INTÈRPRETS: Mar Ulldemolins i David Verdaguer
DIRECCIÓ: Pau Carrió
La Villarroel, Barcelona.
Fins al 24 d'octubre

AMB BON HUMOR

CRÍTICA LITERÀRIA

ROSA M. BOIXAREU VILAPLANA
Biblista

«El viatge de les paraules»

IRENE VALLEJO

El infinito en un junco
Siruela, 2020, 554 pàg.

Subtítol: La invención de los libros en el mundo antiguo. Amb el qual es justifiquen les mancances «viatgeres» dels temps posteriors a Grècia i Roma (falten un munt de segles...).

Hi ha traducció al català, però proposo la seva lectura en la llengua original a fi de no perdre el «sabor» autèntic amb què l'autora l'ha escrit. Es tracta d'un viatge personal, apassionat, de les paraules que donen forma al pensament i s'escampen per arreu. Un assaig històric, novel·la, llibre de viatges, anecdotari, fins i tot, dietari...?, amb estil divulgador que arriba a un nombre molt ampli de lectors, que diu molt sobre la història de la paraula escrita i suggereix encara més pel munt d'anècdotes i enllaços amb el temps modern. Ben documentat, la informació que s'hi aboca és immensa: l'autora confegeix amb fluïdesa un engranatge narratiu amb bon ritme. Un d'aquells llibres per tornar-hi.

«Los libros tienen voz y hablan salvando épocas y vidas...», (pàg. 315). Dues grans parts que donen peu a aquest viatge: I. Grecia imagina el futuro, II. Los caminos de Roma. No hi és tot, per descomptat. L'inici del llenguatge escrit (els pictogrames), les primeres biblioteques, la seva organització i destrucció (quant s'ha perdut! Però quant queda!... inabastable), els suports de l'escriptura, els canvis, les innovacions... tot afecta la lectura, la comprensió d'allò escrit, del pensament, les idees... entremig, anècdotes passades, més actuals, reflexions personals que donen un aire íntim, proper, al relat on la referència al món clàssic és preferencial. Un món clàssic que ens el fa proper amb situacions ens les quals ens trobem que ens conviden a la reflexió crítica d'allò après i d'allò que vivim: per exemple, la negativa de Sòcrates a escriure i la reticència actual en el tema «pantalles».

L'escriptura és comunicació, la lectura, el gest, el silenci... tot allò capaç de transmetre quelcom, de posar en relació, de captar, d'expressar... és comunicació. La incapacitat per fer-ho és una de les patologies més impactants: parafrasejant l'autora: «Els llibres ens ajuden a viure i sobreviure.»

RAUXA

El celibat

Sacerdots i religiosos es comprometen amb el celibat per una decisió personal plenament lliure. I ho fan, a més, sabent que no són pas éssers angèlics, sinó de carn ben humana. Sempre hi haurà d'haver, per tant, una certa vigilància regida pel sentit comú; però aquesta atenció no pot dur, com d'entrada podria semblar, a un tancament sobre un mateix, sinó, ben al contrari, a una obertura més gran cap als altres, cap a tothom, sense reserves.

Hi ha dues maneres de comprendre i viure aquesta renúncia: o bé per afany de puresa o bé per amor. La primera entén el cos com una nosa, una pesantor que no és de Déu i que impedeix a la persona elevar-se fins a assolir esferes sublimes, no contaminades de la imperfecció d'aquest món tan miserable. La segona, en canvi, viu el celibat com una resposta d'amor a Déu i als altres, i per amor la persona s'abaixa fins al fons i renuncia al que calgui, fins i tot a les coses bones que ha rebut; perquè aquest cos de carn no és cap vergonya, sinó obra de Déu, un do que tan sols pot ser bo. Només aquesta segona vivència del celibat és cristiana. En el celibat cristià es renuncia per donar-ho tot, o més ben dit, per donar-se un mateix, a semblança de Crist. El celibat, doncs, va molt més enllà de la qüestió estrictament sexual, és una manera de ser en aquest món i d'estimar, de posar-se al servei dels germans. A l'Església sempre hi haurà d'haver persones que triïn aquest estat de vida, aparentment tan absurd i inútil, i per això mateix tan ple de sentit.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

El **dilluns 4 d'octubre**, a les 19.00, els Dilluns dels Drets Humans sobre *Dret a l'alimentació sostenible*; el **dimarts 5**, a les 19.00, inauguració del curs amb la intervenció de Josep M. Esquirol sobre *Una ferida infinita* (www.cristianismeijusticia.net).

TALLERS D'ORACIÓ I VIDA

El **dimarts 5 d'octubre**, a les 17.00, sessió informativa dels tallers al santuari de Ntra. Sra. del Sagrat Cor (c/ Rosselló, 175 – Barcelona. Marisa: tel. 676 742 573).

INTERIORITAT

El **dijous 7 d'octubre**, a les 19.00, conferència en línia de Francesc Torralba sobre *El valor de la trobada*. Inscripcions: www.espainterioritatpalau.com.

PREGÀRIA

El **dijous 7 d'octubre**, a les 19.00, taller-escola de pregària al Casal Don Bosco. Més informació: pepe.alaman@salesians.cat.

MONESTIR DE SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **dissabte 9 de octubre**, a les 9.45, taller de cal·ligrafia *Iniciació a la lletra itàlica*. Nivell zero amb la Gna. Conxa Adell. Inscripcions: activitatspuelles@gmail.com.

CANTATA SOLIDÀRIA DE BACH

El **dissabte 9 d'octubre**, a les 20.15, concert de la Capella de Música de Badalona a l'església dels pares Carmelites (c/ Sant Miquel, 44 – Badalona).

PARRÒQUIA SANTA MARIA DEL REMEI

El **diumenge 10 d'octubre**, a les 18.00, concert de festa major amb Izumi Kando (orgue) i Jordi Molina (tenora) a la parròquia de la plaça de la Concòrdia, 1 – Barcelona.

FESTA DEL PILAR

El **dimarts 12 d'octubre**, a les 12.00, eucaristia en honor de la Mare de Déu del Pilar organitzada per les associacions de *Damas i Caballeros del Pilar*, cant de l'himne i veneració del Pilar que es conserva a la basílica de la Concepció (c/ Aragó, 299 – Barcelona).

Lleida

CATALONIA SACRA

El **divendres 8 d'octubre**, a les 17.00, itinerari guiat per les pintures murals contemporànies a Lleida ciutat amb Esther Solé. Més informació: reserves@cataloniasacra.cat.

Terrassa

MONESTIR DE SANT CUGAT DEL VALLÈS

El **diumenge 10 d'octubre**, a les 12.00, visita guiada *Coneix les històries que amaguen els capitells*. Reserves: tel. 936 759 952.

ORDENACIÓ

El **diumenge 10 d'octubre**, a les 18.00, Mons. Salvador Cristau ordenarà com a sacerdots Jacob Espin, Joan Hernández, Jan Martínez i Pedro Martínez a la catedral de Terrassa.

Tortosa

SANT FRANCESC

El **dilluns 4 d'octubre**, a les 11.30, celebració de Sant Francesc al monestir de Santa Clara de Tortosa.

Vic

COVA DE MANRESA

El **cap de setmana del 8 al 10 d'octubre**, camí de contemplació (iniciació a la pregària profunda) amb Xavier Melloni. Més informació: tel. 938 720 422.

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €
Gibraltar i Portugal: 145 €
Resta d'Europa: 222,99 €
Amèrica i Àfrica: 254,19 €
Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

[f /catalunyacristiana](https://www.facebook.com/catalunyacristiana)

[@catcrist](https://twitter.com/catcrist)

[i catalunya_cristiana](https://www.instagram.com/catalunya_cristiana)

Director: Mn. Miquel Ramón Fuentes

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Rosa Maria Boixareu, Agustí Borrell, Agustí Codinach, Quique Fernández, Bernat Folcrà, Antonio Gil, Joan Guiteras, Josep Maria Massana, Xavier Melloni, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Consol Muñoz, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Josep Oriol Pujol, Quique, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Lluís Serra, Valentí Serra, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Nora Vela, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Macià Grau

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Els actes anunciats a l'agenda poden patir canvis amb motiu de la pandèmia

REDACCIÓ

Mn. Miquel Ramón Fuentes és, des de fa dos mesos, el nou director de *Catalunya Cristiana*. Rector de la parròquia barcelonina de Sant Ramon de Penyafort, és doctor en Filosofia i llicenciat en Bioquímica. Parlem amb ell sobre els reptes d'aquesta nova etapa que inicia el nostre setmanari.

Quin missatge vol oferir *Catalunya Cristiana*?

Déu és un Pare misericordiós que s'ha revelat en el seu Fill Jesucrist per a la salvació de l'home. En una societat secularitzada i post-cristiana com la nostra, les grans preguntes del cristianisme no troben ressò ni acollida. La gran pregunta humana pel sentit, pel significat de la vida, ha estat desdibuixada de l'horitzó de l'existència de moltes persones. Això implica que cal ajudar la nostra societat catalana a redescobrir les grans preguntes de la vida, treure-les a flor de pell i proposar el seguiment del Crist com un camí de sentit i plenitud, com una resposta raonable a l'interrogant humà.

Com dur-ho a terme?

Cal assenyalar i mostrar què portem adins, quin és l'interrogant que ens defineix com a persones. I la manifestació del que és l'home la trobem en la cultura. L'home expressa a través de la cultura (art, filosofia, literatura, música...) allò que l'interpel·la des de l'interior. Si volem arribar a l'home del segle XXI, hem de partir de la cultura que habita, del medi en què es mou, del marc filosòfic en què existeix. Per això abordarem temes com les sèries de televisió, la literatura, l'economia, l'art, etc.

Els catòlics necessitem cada vegada més eines per viure la nostra fe.

Efectivament. Per això, a més d'informació, volem oferir formació i criteris; és a dir, articles i seccions que ajudin el cristià d'avui a viure, aprofundir i comprendre millor la seva fe. Volem fer especial esment al tema de la família, l'educació, la transmissió de la fe a les noves generacions, el desafiament ecològic des de la perspectiva de la natura

Mn. Miquel Ramón Fuentes, director del setmanari «Catalunya Cristiana»

«Cal proposar el seguiment del Crist com un camí de sentit i plenitud»

com a creació de Déu, la caritat, el multiculturalisme i el respecte a l'altre, etc.

Quins és el full de ruta de *Catalunya Cristiana*?

Volem mostrar la vida de l'Església a Catalunya, llegir la realitat en clau creient i conèixer institucions, persones i esdeveniments que intenten viure el camí de l'Evangeli com a proposta de sentit integral per a la vida. Estem convençuts que podem parlar del missatge cristià com un eix transversal que ens permet viure totes les dimensions de la nostra vida des d'una perspectiva nova. Cal estar present al món digital, a les xarxes socials, al mòbil dels joves. Estem renovant la nostra pàgina web, on volem que el lector pugui aprofundir les notícies, veure vídeos, contactar amb nosaltres...

Omplir de sentit la vida és cabdal.

Sí. Cal tenir molt present que la nostra cultura europea ha après gràcies a la confluència de Jerusalem, Grècia i Roma; és a dir: la fe, la filosofia i el dret. Volem ser fidels a aquesta herència i poder oferir un servei per mirar la realitat des del significat de la vida (fe), des del desig de conèixer (filosofia) i des de la necessitat de conviure en pau (dret). Aquests tres eixos trenen la nostra cultura i la nostra vida. Desitgem transmetre a tothom aquesta manera de mirar la realitat per tal que tot el que passa en el dia a dia sigui una ocasió per desvetllar en el nostre cor la pregunta humana i que hi puguem donar la resposta més escaient, aquella que omple de sentit la nostra vida.

www.40diasporlavidaabcn.es

40 DÍAS POR LA VIDA[®]

BARCELONA

EL PRINCIPI DE LA FI DE L'AVORTAMENT
del 22 de setembre al 31 d'octubre

Vine 1 hora a resar i ajuda a salvar vides!
tria la teva hora entre les 8h i les 20h

Apunta't aquí: torns d'1h
<https://40diasporlavida.online/>

T'esperem davant de:
Clínica EMECE
Clínica DALMASES

Informació:
barcelona40diasporlavida@gmail.com

Missa inici de campanya
20 setembre, 20h
Parròquia Mare de Déu
de la Medalla Miraculosa

Missa meitat de campanya
12 octubre, 19h
Basílica de la Mercè

Missa fi de campanya
31 octubre, 22h
Església Sant Vicenç de Sarrià
i Adoració fins a les 6h